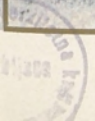

12 RODNA GRUDA

december 1966

revija Slovenske izseljenske matice

Slika na naslovni strani:
Motiv iz Kranjske gore
Foto: Stane Jerko

RODNO GRUDO izdaja Slovenska izseljenska matica v Ljubljani. Uredništvo in uprava: Ljubljana, Cankarjeva cesta 1/II. Ureja uredniški odbor. Glavna urednica ZIMA VRSCAJ. Urednika: INA SLOKAN in JOZE PRESEREN.
Grafično oblikovanje: Spela Kalin in Sašo Mächtig.

Izhaja dvanajstkrat na leto. V poletnem času izideta dve številki skupno. Letna naročnina za prekomorske dežele je 5 ZDA dolarjev. Za plačila iz inozemstva: devizni račun pri NB št. 502-61806-250-45; za dinarska plačila: 501-8-51. Poštnina plačana v gotovini. Tisk tiskarne »Toneta Tomšiča« v Ljubljani.

MNOGO SREČE V NOVEM LETU 1967

vam želi

**SLOVENSKA
IZSELJENSKA MATICA**

RODNA GRUDA

revija Slovenske izseljenske matice

December

XIII. leto

Št. 12

Vse bina:

Zima Vrščaj: Želimo vam srečno novo leto 1967
Bogo Gorjan: Moj obisk v ZDA
Jana Milčinski: Vse o turizmu
Jože Prešeren: Nov film »Lep spomin«
Trboveljski rudarji pri rojakih v Franciji
Ina Slokan: Uspeli prireditvi za naše delavce v Avstriji
I. S.: Storili bomo vse, da bo mladina uspešno nadaljevala delo SNPJ
Direktor »Lipe« na obisku
V. V.: Franckin otroški pevski zbor
Tudi rojak Senica se je poslovil
Mila Šenk: Izšel je Slovenski izseljenski koledar 1967
Vseslovenska veselica v Holandiji
Tuji sindikati in naši delavci
Med zadnjimi lastovkami

Zanimivosti — novice

Ob dnevu republike — novi objekti
Predsednik Tito obiše svetovno razstavo v Kanadi
Marija Perpar: Hvala za lepe počitnice v Franciji
Jugoslovanski zdravstveni dom v Mehiki
Prihodnje leto vsi tuji turisti brez vizumov
Šport

Kultura

Jana: Umrla je pesnica Vida Taufer
Vida Taufer: Maki
Rado Vouk: Arthur Rubinstein v Ljubljani
Jana Milčinski: Naš basist Ladko Korošec se vsem iz srca zahvaljuje
Marjan Rztresen: Festival nad festivali

Otroci berite

Matej Bor: Medved
Jana Milčinski: Matiček astronaut

Naši po svetu

Vprašanja — odgovori

Miško Kranjec: Marjanca
O vinu in vinskih bratcih
Slovenščina za vas — Slovene for you —
Esloveno para Vd.

PROSVETA

GLASILO

SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Najbolj razširjeni slovenski časnik
z naprednimi smernicami
v Združenih državah Amerike
lepo pozdravlja slovenske rojake
po vsem svetu in v rojstni domovini.

Vsem, še posebej naročnikom PROSVETE in
bralcem RODNE GRUDE,

želi srečno in uspešno NOVO LETO 1967!

Pri PROSVETI dobite tudi

SLOVENSKI IZSELJENSKI KOLEDAR
1967!

P R O S V E T A
2657 So. Lawndale Ave.
CHICAGO, Ill. — USA

mali oglasi mali oglasi mali

Po ugodni ceni **prodam enostanovanjsko hišo** s stranskimi prostori, podkleteno, s sadnim in zelenjavnim vrtom. Stavba je sodobno preurejena in takoj vseljiva! Pojasnila dobite pri Ladu KRANJCU, Opekarna 4/a, TRBOVLJE.

Prodam komfortno **trisobno stanovanje** v Kropi na Gorenjskem. Cena ugodna. Stanovanje sončno, takoj vseljivo! Ponudbe pošljite na naslov: Milorad POPOVIĆ, KROPA 3/a, Jugoslavija.

mali oglasi mali oglasi mali

Slovenski izseljenski koledar 1967

Rednim naročnikom smo poslali KOLEDAR 1967 pravočasno, in sicer v prekomorske države zadnje dni novembra, v evropske države pa prve dni decembra 1966.

Rojaki, če želite naknadno prejeti to priljubljeno, bogato opremljeno knjigo

pohitite z naročilom!

KOLEDAR je knjiga trajne vrednosti, poln zanimivih sestavkov in fotografij iz življenja in dela Slovencev doma in drugod, in je nov prispevek k zgodovini našega izseljenstva.

Obogatite svojo knjižnico s to lepo knjigo! — Razveselite svojce in prijatelje s primernim novoletnim darilom in kupite naš

K O L E D A R 1 9 6 7

Koledar 1967 stane za vse prekomorske države 3,00 dolarje, za druge enakovrednost v drugih valutah, za Jugoslavijo pa 37,50 N din.

Kupite ga lahko pri svojih zastopnikih ali pa pišite čimprej na naslov:

SLOVENSKA IZSELJENSKA MATICA
Ljubljana, Cankarjeva 1/II.

Slovenski izseljenski koledar 1967

ZALOŽBA

Obzorja

MARIBOR

je izdala

ŽEPNI KOLEDAR
za delavce v tujini

Naročila pri založbi:

MARIBOR, PARTIZANSKA 3-5

ali prek

Slovenske izseljenske matice

Cena 300 starih dinarjev

Državna založba Slovenije

izdaja ciklus »SLOVENIJA — v sliki in besedi«

Doslej so izšle:

LJUBLJANA	35,00 N din
GORENJSKA	35,00 N din
PRIMORSKA in NOTRANJSKA	40,00 N din

Izide še:

DOLENJSKA Z BELO KRAJINO,
ŠTAJERSKA, KOROŠKA in
PREKMURJE

Kot kolekcija gornjih petih knjig bo izšla
tudi zajetna knjiga vseh pokrajinskih pod-
ročij pod skupnim naslovom
SLOVENIJA

V načrtu je še sedma knjiga
SLOVENCİ V ZAMEJSTVU

V knjigah velikega formata (21 × 26 cm) so objavljene barvne in črno-bele fotografije vseh pokrajinskih področij Slovenije, njihove zgodovinske, kulturne, gospodarske in geografske znamenitosti. Našim izseljencem bodo posamezne knjige oživile spomin na domače kraje, mladini približale domačijski svet njihovih prednikov, tujcem pa odkrile lepoto dežele, delo naših ljudi in socialni napredek Slovenije v zadnjih dvajsetih letih. Knjige so še posebej primerne za darila, saj je spremna beseda tiskana v slovenščini in v angleščini.

Naročila za prve tri knjige
LJUBLJANA — GORENJSKA —
PRIMORSKA in NOTRANJSKA—

pa tudi za druge, ki so v programu, sprejema
DRŽAVNA ZALOŽBA SLOVENIJE
Ljubljana, Mestni trg 26
Jugoslavija

ŽELIMO VAM SREČNO NOVO LETO 1967

Zima Vrščaj

Spet zaključujemo letnik Rodne grude, štirinajsti, odkar jo izdajamo za vas, ki živite v raznih deželah po svetu, v večjih ali manjših skupinah ali kot posamezni Slovenci med ljudmi drugih narodnosti, in ne morete v materinem jeziku spregovoriti z nikomer razen z lastno družino ali v ožjem krogu. Zato vam je Rodna gruda prisrčen pozdrav iz vaše rodne dežele — tako beremo dan na dan v vaših pismih, ki se jih vselej tako zelo razveselimo.

Kako se jih ne bi razveselili?

Da najdete v Rodni grudi polno utehe za svoje domotožje, pišete. V pismu Ljudmile Vrhovnik iz Nemčije beremo: »Dokler smo doma, med brati in sestrami, med svojimi, ne znamo ceniti zlate domače zemlje. Ko pa smo daleč od nje ne vemo, da ne bo nikdar pozabljena...« Iz Eveletha v ZDA nam piše gospa Mary Mataya, da je slučajno videla Rodno grudo pri svoji učenki v šivalnem tečaju. »O, to berilo in te slike pa bodo za mojo mamo,« je vsa vesela ugotovila. Mama je prišla pred mnogimi leti iz Slovenije. Naj ji Rodna gruda vzbudi veliko lepih spominov na mladost v rodnem kraju! Iz Kanade nam piše Rose Marolt, da z možem z velikim veseljem bereta Rodno grudo, ker bereta vse, kar je slovensko. Fran Slekovec pa naroča Rodno grudo še naprej, ker je »velik ljubitelj domovine«. Mnogi nam pišejo, da radi berejo Rodno grudo zato, ker s pomočjo berila v njej ohranjajo slovenski jezik sebi in svojim otrokom. Drugi spet pišejo, da radi berejo Rodno grudo zaradi zanimivih novic iz Jugoslavije in Slovenije. Janez Globočnik iz Avstrije zatrjuje, da mu je revija velik prijatelj, Albert Kravanja iz Nemčije pa takole opisuje veliko veselje, ko je na deseti številki zagledal dolino Trente: »Rodna gruda nam ne prinaša samo novic in lepot iz domovine, temveč oživi nam predvsem naša čustva do domovine same in do naših svojcev. Ko sem prejel deseto številko, sem se je še bolj razveselil, ker mi je prinesla še več veselja in spominov, kot sem pričakoval: ko sem jo odprl, me je na prvi strani pozdravila s sliko rojstne hiše moje matere! Le težko sem ločil oči od nje, da sem prebral tudi komentar, ki opisuje dolino Trente...«

Navedli smo le nekaj odlomkov iz neštetihih vaših pisem, več jih zaradi prostora ne moremo. Takih in podobnih pisem prihaja na Matico vsak dan na desetine.

Kakor se veselimo pisem naših bralcev, pa nismo nič manj veseli pisem, ki nam jih pišejo dopisniki. Njim se imamo namreč zahvaliti, da je poglavje NAŠI PO SVETU tako mikavno, da so v njem zbrana poročila o naših izseljencih z vsega sveta, koder živi slovenski rod. Naši dopisniki so povečini tajniki in predsedniki izseljenskih društev, med njimi pa je tudi nekaj takih, ki dopisujejo v Rodno grudo kot dopisniki, ki jih društvo določi za to delo, ali pa so samostojni dopisniki. Vsem se najlepše zahvaljujemo za njihovo delo v preteklem letu in pričakujemo, da nam bodo tudi v bodoče skrbno poročali o društveni dejavnosti pa tudi o življenju naših ljudi, o njihovih

uspehih in napredovanju, o njihovih osebnih težavah in zapletih. Rodna gruda bo rada objavila dopise, odgovarjala bo z velikim veseljem tudi na vaša vprašanja.

Naši zastopniki nam pri širjenju revije pridno pomagajo in eden izmed njih, John iz ZDA, nam je takole nedavno pisal: »Rad vam bom tudi v bodoče pomagal pri širjenju Rodne grude, ker mi je domovina pri srcu.« Lepa hvala, John! In lepa hvala vsem drugim zastopnikom naše revije!

O tem, kaj bo novega pri našem urejevanju v letu 1967, se bomo pomenili v januarski številki. Do tedaj bo naš načrt izdelan in ga bomo dali bralcem na vpogled in v razpravo. Zdaj pa vas prosimo, da nam pošljete predloge in želje pa tudi kritične pripombe in nasvete. Radi jih bomo upoštevali.

Dragi bralci in bralke!

Ko prihaja k vam zadnja številka Rodne grude letnika 1966 in so vaše in naše misli in priprave usmerjene že naprej, v leto 1967, vas prisrčno pozdravljamo in vam pošljamo najboljše novoletne želje v iskrenem upanju, da ste v preteklem letu vi, ki ste si uredili življenje v tujini, čutili našo skrb. To je bilo, je in bo tudi v bodoče naše hotenje. Upamo, da smo si uspešno prizadevali, da bi vi, ki živite v drugih deželah, čutili zvezo s svojim narodom, s svojo rodno deželo, s preteklostjo in s sedanostjo Jugoslavije. Upamo, da ste občutili skrb Slovenske izseljenske matice, da bi urejevala vaše nacionalne kulturne potrebe, kolikor jih imate, tako kot želite vi in kot je v naši moči. Slovenska izseljenska matica kot društvo, ki mu je naša družba poverila skrb za ohranjanje, vzdrževanje in poglobljanje vezi med vami in staro domovino, med vami, ki ste začasno zaposleni v drugih državah in Jugoslavijo, si je prizadevala tudi preteklo leto svoje naloge po svojih močeh izpolnjevati.

Letošnji izredno številni obiskovalci iz ZDA, Kanade, Argentine, Avstralije, Francije, Nemčije, Holandije, Belgije in Avstrije — hkrati pa obiski predstavnikov Slovenske izseljenske matice med vami v vaših deželah — so nam omogočili, da smo naše stike z rojaki v svetu pomnožili in jim dali boljše in širšo vsebino. Tudi za to se vam zahvaljujemo v upanju in pričakovanju, da bo v naslednjem letu med vami še več obiskovalcev Jugoslavije.

Pridite s svojimi potomci in prijatelji v času poletnih počitnic v naše znane obmorske kraje!

Pridite v lepih jesenskih dnevih, ko zagori rumeno sonce po naših vinogradih in kostanjevih gozdovih po Gorjancih!

Pridite v zimskih mesecih, ko je vsa Slovenija eno samo živo smučišče!

Pridite mladi, na domove vaših staršev in prednikov, poglejte, kje so živeli in kakšna je bila njihova mladost! Oglejte si, kakšno je življenje njihovih potomcev, vaših vrstnikov, v Jugoslaviji.

Zaključujemo to vabilo z željo, da bi se vam in nam v letu 1967 izpolnile naše skupne želje, ki jih gojimo za napredek in razvoj vaših društev in organizacij! Da bi se ohranili in pomnožili naši stiki, da bi slovenska beseda in pesem še dalje govorila in pela v vaših družinah, v vaših društvih, v vaših naselbinah in domovih!

Da bi se stiki med Jugoslavijo in njenimi narodi ter med deželami in narodi, kjer prebivate, ohranili in izboljšali in da bi nam leto 1967 odvzelo morečo skrb za tako ogroženi svetovni mir!

Naj se vam izpolnijo vse vaše osebne želje in naj bo v vaših družinah zdravje, blagostanje in srečno zadovoljstvo!

Srečno novo leto

Happy New Year

Feliz Ano Nuevo

Glückliches Neues Jahr

Heureuse Nouvelle Année

★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★

MOJ OBISK V ZDA

Bogo Gorjan

Na banketu, ki ga je društvo SNPJ v Samsuli priredilo na čast gostu iz Jugoslavije. Tam je doživel zelo lep sprejem, o čemer je poročal tudi časopis News-Journal. Na sliki, ki jo je posnel fotograf News-Journala Gary Moore, je Bogo Gorjan v sredi, na njegovi levisi je predsednik društva SNPJ iz Samsule Joe Benedict, streže pa jima simpatična Marcy Galbreath

Marcy Galbreath

News-Journal Photo by Gary Moore

SLOVENIANS ENTERTAIN

... girl serves Bozidar Gorjan, left, and Joe Benedict III, SNPJ president

★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★

Yugoslav Visitor Gets Big Samsula Welcome

By MARIE CARTER

From Our Southeast Volusia Bureau

SAMSULA — "Rojak, dober večer prinaš — am vam pozdrav iz Dole Slovenie." Bozidar Gorjan spoke in Slovenian then in fluent, unbroken English, "Good evening ladies and gentlemen."

Gorjan was guest of honor at a banquet Tuesday night at the

rica, an international travel and cultural exchange organization. Samsula and New Smyrna Beach are his last visits of a 60 day tour through the U.S. on the basis of the cultural exchange program.

As a member of the Yugoslav Parliament Committee on Trade and Tourism, Gorjan said

such as the earthquake disaster in his country several years ago.

A key to the community was presented to Gorjan by a group of girls in Slovenian costume representing the SNPJ Lodge and Youth Circle. Girls in the group were Marcy Galbreath, Linda Pieterski, Patty Meyer

Obiskal sem Združene države Amerike kot gost State Departmenta, na podlagi sporazuma o kulturni izmenjavi med obema državama. Pri sestavljanju programa so moji gostitelji lju-beznivo upoštevali, da sem tudi podpredsednik Slovenske izseljenske matice in so mi na mojo željo omogočili srečanja z našimi izseljenci.

Mojim gostiteljem in vam, dragi Slovenci in prijatelji v Ameriki, se zahvaljujem za vsa tako prijetna srečanja in koristne razgovore. S Slovenci sem se srečal v Pittsburghu, Chicagu, St. Louisu, Colorado Springsu, Pueblu, San Franciscu, Los Angelesu, Fontani in Samsuli na Floridi. Precej Slovencev sem srečal tudi na konvenciji SNPJ na Campsiteu v Ennon Valley. Povsod so me gostoljubno sprejeli, s ponosom so mi razkazovali vse, kar je povezano z njihovim delom in življenjem v novi domovini, izročili so mi kup pozdravov in želja za posamezne znance v Sloveniji, za Slovensko izseljensko matico in za vse v stari domovini. Nermalokrat sem dobil občutek, da so posamezniki še vedno razdvojeni med staro in novo domovino, kljub temu da živijo v novi že pol stoletja in več in da imajo tam že dva, tri rodove svojih potomcev.

Že dolgo sem nosil v sebi predstavo o tem, kakšni so ti ljudje. Srečaval sem jih na matici in na piknikih po Sloveniji. Želel sem le ugotoviti, kako živijo v novi domovini, kako drugi gledajo na njih. Pri tem sem imel pred očmi Mikea, slovenskega Miho, katerega sem srečal, ko je prišel po 50 letih na obisk v stari kraj. Visok je bil skoraj dva metra, pri več kot sedemdesetih letih malo upognjen, koščen in z dolgimi rokami. Mike je rad pel, bil je aktiven v slovenskih organizacijah, zgleдал je, kot da ni bil nikoli bolan, čeprav je bilo vse na njem priča garaškega življenja. Nekaj desetletij je kopal v rudnikih, potem je kupil divjino, z golimi rokami je počistil grmovje in skale z zemlje, pred leti pa je sinovom prepustil lepo farmo. Njega pa je srce neslo na obisk v stari kraj. In bil je prešeren kot petindvajsetletni mladenič.

Mike je ta čas že umrl. Želel sem pa srečati še druge Mike, Joe, Johne, ki pa še slišijo na Miha, Jože, Janez, njihove otroke in vnuke, ki spregovorijo svoj prvi »ata«, »mama« samo še v novem jeziku, in ne vedo niti za besedo »ročca«, kot se mi je potožil nek župnik, ki uči veronauk do 10 let stare otroke slovenskega porekla.

Življenjska moč, ki jo še kažejo tiste Slovenke in Slovenci, ki so pred več kot 40 leti zapustili stari kraj, je jasen dokaz, da so današnje čase pričakali samo tisti, ki so imeli v sebi veliko moč in voljo. Vsak posameznik bi lahko povedal zgodbo svojega življenja, katero bi lahko napisal v knjigi in bi bila poučna za vsakogar, ki začneja življenje ob lastnem delu.

Naselja »oldtimerjev« najdemo povsod, kjer je bilo treba težko delati: v železarnah, rudnikih, cementarnah in pa tam, kjer je bilo treba orati ledino. V starih naselbinah so že velika grobišča teh naseljencev. S starimi gre v pozabo tudi vse trpljenje in težave v borbi za kruh. V Pueblu so pokopani tisoči, živih je le še kakih 200. Tam in povsod drugod so najstarejši izseljenci najbolj aktivni. Še njihovi pogrebi so manifestacija slovenstva: pogovorijo se in zapojejo po domače.

Pravijo, da našega oldtimerja spoznaš od daleč. Seveda samo takega, ki je večino svojega življenja preživel v jami ali pri drugem težkem delu. V Fontani sta me spremljali dve Slovenki. »Tisti je naš,« sta nekajkrat pokazali. Povedali sta mi, da našega

takoj spoznaš: postrani hoja, postrani klobuk, ncsi telovnik, drži se trdo, v ramenih je malce upognjen. In dodali sta še »pa pošteni so in dobrega srca.«

Slovenke pa, ki so rojene v »starem kraju«, so še vedno dekleta pri 60 do 70 letih. Delovne so v naših organizacijah, veselo in zasanjano zapoje, zaplešejo živahno ob zvokih polke, z mlajšimi ali pa tudi same, kajti »dedci so itak samo še za balinanje,« potožijo.

Slovenska beseda pa se zdi tem staroselcem najlepša, kadar je zapeta. Tudi njihovi otroci radi zapoje slovensko pesem. Velika večina vnukov samo še poje slovensko. Tako se je slovenščina mnogokje ohranila samo še v pesmi. Melodija izražena v materinem jeziku, kateremu vedno ne vedo točnega pomena, to je tisto, kar jim prinaša veselje in otožnost in jim daje predstavo o dolenjskih in štajerskih gričih ter vinogradih, gorenjskih in koroških planinah ter cvetju, o primorskem krasu in o bistrh slovenskih rekah.

Pesem, obnavljanje starih običajev in pa občudovanje lepote starih krajev je tisto, kar še danes najbolj uspešno združuje staro in mlado. Narodna noša, plesi in pesem so zelo priljubljeni. Z njimi vzbujajo pozornost tudi drugih skupnosti v novi domovini, ki se navdušujejo nad lepoto in izvirstnostjo takih manifestacij slovenstva in tako postanejo prijatelji naših izseljencev in celo člani njihovih organizacij. S takim kulturnim bogastvom ne samo da je mladina ostala v slovenskih organizacijah, z dejavnostjo nadaljujejo tudi člani v mešanih zakonih, člani teh društev postanejo pripadniki drugih narodov. To je razumljivo, če pomislimo, da jim nova domovina nudi vse, kar je potrebno za lepo življenje razen izvirne kulture in tradicije.

Stara domača kultura, to je bogata dediščina naših Slovencev in njihovih potomcev v tujini. Ta jim je pomagala v najtežjih časih, ta jim je sedaj razvedrilo po delu, z njo pridobivajo priznanja in priljubljenost v novi domovini.

Videl sem tudi na tem potovanju, da je ljudem najtežje, če svojo kulturno dediščino zanemarijo, kajti nova domovina je ni mogla nadomestiti s svojo lastno. Tega se zavedajo tudi pripadniki drugih narodov, ki so našli kruh v tem delu sveta: Nemci, Italijani, Poljaki, Čehi in drugi. Če nimajo v bližini svojih organizacij, kjer bi gojili svojo kulturo, se radi pridružijo Slovencem ali bolje Amerikancem, ki gojijo slovensko kulturo.

Naletel sem na mlade študente s slovenskimi priimki. Preverjali so nekatere besede svojih staršev, da bi ugotovili, kam spada ta jezik. Vnetost, s katero so postavljena taka vprašanja, in pa zadovoljstvo nad odkritjem, da so starši iz Jugoslavije (imena starih krajev so tem mladim Amerikancem premajhen zemljepisni pojem), vse to nam govori, da grešijo tisti, ki svojim otrokom ne prenesejo tiste ljubezni do pesmi, knjige, starih krajev, ki je njim samim v življenju lajšala mnoge težave. Vsak mladi Amerikanec, ki je ohranil v sebi odnos do pesmi, običajev, jezika, ki je ohranil v sebi prived o lepoti rojstnega kraja njegovih staršev, je bogatejši za nekaj spoznanj in močnejši od tistih v srčni kulturi, ki so jih matere in očetje prikrajšali za te izkušnje.

Vsaka dejavnost na kulturnem področju je lepša in bolj uspešna, če je oplemenitena z vedno novimi kvalitetami. To dosežemo, če smo sproti seznanjeni z novimi deli, ki jih ustvarjamo v domovini. Veliko je na tem področju že narejenega. Ugotovil

sem lahko, koliko zanosa je v kulturno doživljanje vnesel Slovenski oktet, koliko so k zanimanju za uspehe na tem področju doprinesle dosedanje izmenjave zborov, plesnih skupin, posameznih kulturnih in javnih delavcev in pa obiski z obeh strani.

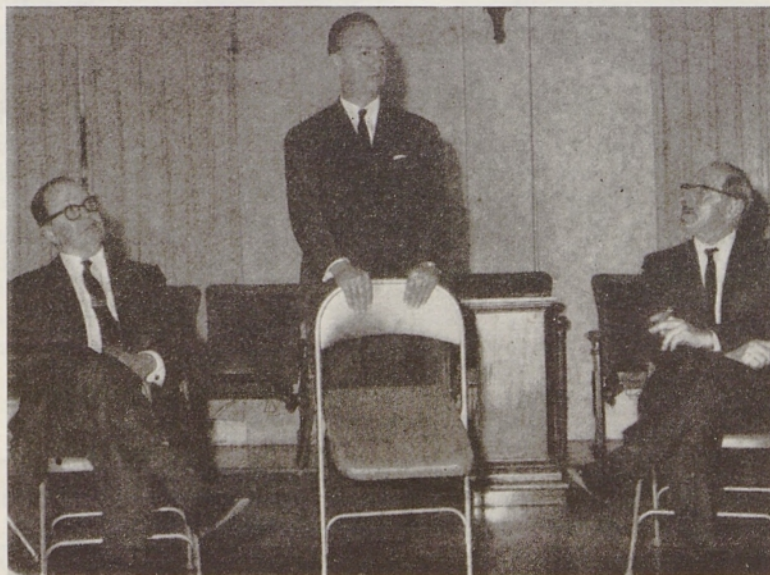
Slovenija v Jugoslaviji je neizčrpen vir za ustvarjanje novega na področju kulture. Tukaj je živ, strnjen narod, ki živi svobodno, ustvarja in se hitro razvija. Spoznati naše življenje naj bi bila naloga vsakega drugega naroda, kakor je tudi naša naloga, da spremljamo kulturo drugih narodov. S širjenjem takega medsebojnega spoznavanja lahko vsi skupaj veliko pomagamo pri boljšem sporazumevanju med narodi in državami.

En razlog, da sem bil zadovoljen s svojim potovanjem po ZDA in z obiski pri ameriških Slovencih še posebej, je v spoznanju, da je med njimi veliko število takih, ki se zavedajo, da z razvijanjem slovenske kulture opravljajo tudi pomembno mednarodno poslanstvo. In kar je tudi važno, z razvijanjem in podpiranjem kulturnih manifestacij vzbujamo pri človeku tista plemenita čustva, ki so posebno ob hitrem razvoju mehanizacije včasih zanemarjena: ljubezen do človeka, ljubezen do narave.

Taka ljubezen pride do izraza tudi ob obiskih naših izseljencev in njihovih potomcev v starem kraju. Ti obiski vračajo zaupanje v moč lastnega naroda, zaupanje, ki je bilo omajano takrat, ko so naši ljudje morali s trebuhom za kruhom. To so mi potrdili vsi tisti, ki so bili po vojni na obisku v Sloveniji. Opazil sem tudi, da se mladi Amerikanci slovenskega porekla bolj ponosno vključujejo v javno življenje potem, ko sami spoznajo, da lahko s ponosom povedo, da so njihovi starši iz Slovenije, Jugoslavije, da so oni sami nosilci ali ljubitelji lepe in bogate kulture malega naroda v srcu Evrope.

Vsem tistim, ki so ob mojem obisku v ZDA pokazali pozornost in ljubezen do stare domovine, do Slovenske izseljenske matice in do mene — naša srčna zahvala in na svidenje v Sloveniji!

Na obisku v Slovenskem domu v San Franciscu

VSE O TURIZMU

Jana Milčinski

December je mesec obračunov za preteklo in načrtov za prihodnje leto. Če pogledamo najprej obračun: turistični delavci si letos upravičeno z zadovoljstvom manejo roke. Izkupiček bo po vsej verjetnosti večji, kot so ga napovedovali največji optimisti: turistični devizni pritok v Jugoslaviji se ob koncu leta suka okrog 140 milijonov dolarjev. Ni malo, zlasti če upoštevamo, da smo lani iztržili le 100 milijonov dolarjev. Samo slovensko turistično podjetje Kompas je že v prvih osmih mesecih letošnjega leta za 12 odstotkov presešlo celoten lanskoletni promet. Največji izkupiček je dal inozemski turizem, ki pa bi bil verjetno še večji, če ne bi v poletju nagajalo dolgotrajno deževje.

Na srečo se je vreme v jeseni izboljšalo. Izredno topli jesenski dnevi in posebni 20–50-odstotni popusti, ki so jih odobrili mnogi hoteli ob slovenski in hrvaški obali, so v pozno jesen privabljali mnoge tuje turiste. Večina hotelov je delala z nezmanjšanim tempom vse do konca oktobra in še v novembru.

Število gostov, ki so letos obiskali Jadran, visoko presega število gostov iz prejšnjih let. Do konca avgusta je obiskalo naše morje okrog 1,600.000 turistov, tako da je bila naposled presežena dolga priča-

kovana meja milijon gostov. Omeniti pa moramo še en rekord: ob morju je letovalo več tujih kot domačih gostov; največ je bilo Nemcev, Angležev, Belgijcev, Francozov, Švicarjev, Norvežanov, Čehoslovakov, Američanov.

Letos so se tudi mnogi manjši kraji vključili v turistični promet. Nizke cene so privabile mnoge tujce, tako da se je ponekod število nočitev povečalo kar za 86 odstotkov.

Vendar je »zlati amfori« — nagrado v letošnji turistični akciji »Iščemo kraj, kjer so bili turisti najbolj zadovoljni«, ki so jo organizirale turistične zveze Hrvatske, Slovenije in Črne gore, osvojilo mesto Rab. Rab ima že 80-letno turistično tradicijo in si je zmago prislužil z dolgoletnim prizadevanjem vseh prebivalcev, ki so življenjsko povezani s turizmom. V tekmovanju je bilo zajetih 60 jugoslovanskih letovišč. Lepo sta se uvrstila tudi naš Portorož in Koper, ki sta zasedla 11. oziroma 12. mesto.

K podaljšanju letošnje turistične sezone so pripomogle tudi najrazličnejše športne prireditve, predvsem svetovno prvenstvo v veslanju na Bledu in mednarodni filmski festival »Šport in turizem« v Kranju, ki ga je spremljal seminar na isto temo na Bledu.

To je bil prvi mednarodni seminar o športu in turizmu — bil je pod pokroviteljstvom UNESCO — in je vzbudil v svetu veliko zanimanje. Udeležili so se ga zastopniki 14 držav. Ugotovili so, da se nekdanji turist, ki sta mu bila včasih ideal predvsem počitek in zabava, umika današnjemu turistu, ki želi v počitnicah čimveč videti, čim več doživeti in svoj oddih povezati z najrazličnejšimi vrstami športne dejavnosti od veslanja, plavanja, podvodnega ribolova, smučanja in drsanja, do ogleda velikih športnih prireditev. Ustanovljen je bil stalni mednarodni odbor za šport in turizem s sedežem v Ljubljani. Tako je naše belo mesto postalo eno izmed središč, kjer se bo spletalo mednarodno povezovanje športne in turistične dejavnosti.

Jugoslavija je prva država, ki bo v prihodnjem letu, ki je mednarodno leto turizma, z odpravo turističnih vizumov odprla svoje meje na vse strani sveta. Že doslej smo odpravili vizume z več kot dvajsetimi deželami.

Na široko odprte meje bodo privabile nove in nove goste. Za nove goste pa bo

treba novih izboljšav in novih turističnih objektov. V ta namen se Jugoslavija v tujini že pogaja za posojilo 30 milijonov dolarjev, ki bi jih v prihodnjih dveh letih vložili v turizem. Od tega bo Slovenija dobila četrtno, se pravi 7,5 milijona dolarjev, okrog 6 milijonov pa ji pripada od letošnjega deviznega dotoka.

Za prihajajočo zimo so naša turistična središča nared. Na Voglu so pripravili dve novi sedežnici in novo smučarsko vlečnico. Nove vlečnice in žičnice so uredili tudi na Zelenici, pri Ribniški koči na Pohorju in na Krvavcu, kjer so postavili tudi novo brunarico.

Zimski turizem pri nas iz leta v leto narašča. Mnogo je domačih gostov, vedno več pa prihaja tudi izletnikov iz sosedne Avstrije in Italije. Nizozemci bodo letos že drugo zimo stalni gosti v Kranjski gori, kjer so za čez zimo vzeli v zakup večje število postelj. Tudi Švedi in Avstrijci se zanimajo za bivanje v Kranjski gori, na Voglu in na Pohorju. Tako so v naših zimskih središčih za počitnice v decembru in januarju rezervirana domala vsa ležišča v hotelih in zasebnih sobah.

Naši turistični delavci so s koroškimi predstavniki turističnih organizacij izdelali načrt o medsebojnem sodelovanju. Predvsem bodo pospeševali medsebojni turistični promet, obenem pa propagirali obisk obeh dežel tudi pri tujih turistih. V ta namen bodo izdali skupni prospekt obeh dežel, ki bo obsegal alpske pokrajine vključno z jezeri, dalje skupni izletniški prospekt, v katerega bodo vključeni podatki za letni in zimski turizem. Zanimiv je tudi predlog o uvedbi tako imenovanega smučarskega potnega lista, ki bi omogočal lažje obračunavanje izdatkov za vzpenjače in druge smučarske naprave.

V prejšnji številki smo že povedali, da za srečen začetek mednarodnega turističnega leta 1967 v Evropi ni bil določen kak znamenit smučarski center, temveč Mali Lošinj na našem Jadranu. Turistični oddelek OZN ga je v dogovoru s turistično zvezo Jugoslavije izbral zaradi zelo ugodnih podnebnih razmer in naravne privlačnosti. Pa tudi zato, ker se je Mali Lošinj uveljavil s tradicionalnimi novoletnimi tekmovanji podvodnih ribičev.

Ukrenili so že vse potrebno, da bi čim bolj pripravili noveletne prireditve, ki naj bi dale slovesen pečat veselemu in uspešnemu startu v turistično leto 1967.

turizem turizem turizem turizem turizem turizem turizem turizem turizem

Sliki levo:

Posebno ob prazničnih dneh so vsa živa bela pobočja naših gora

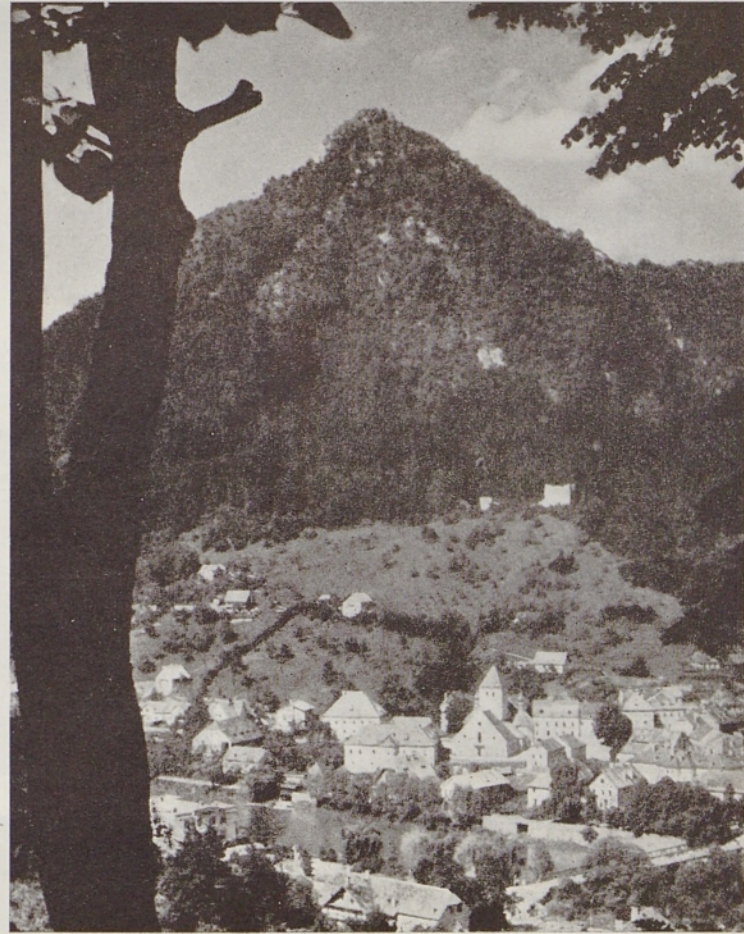
Sliki desno:

V dolini Vrat

Na Goropekah pri Zireh (Foto: Vetovec)

← V Splitu poleti
Laško, kjer je znano zdravilišče →

turizem turizem turizem turizem turizem turizem turizem turizem turizem

Lep spomin na domače kraje vam bo prinesla tudi tale slika žanjic z Dovjega pod Triglavom (Foto: Ančka Tomšič)

Iz filma Lep spomin: Štorklja se vrača vsako leto v svoje gnezdo na dimniku stare prekmurske domačije (Foto: S. Lenardič)

Nov film »LEP SPOMIN«

Jože Prešeren

Že nekaj let Slovenska izseljenska matica pošilja med slovenske rojake po vsem svetu zanimive kratkometražne filme, ki so se med njimi zelo priljubili ter si pridobili že svojo stalno publiko. Posebno veliko zanimanje je lani vzbudila serija filmov v ZDA, med katerimi je bil tudi film, ki je bil namenjen posebej za izseljence in je govoril o njih samih z naslovom »Lastovke se vedno vračajo«. Posnel ga je novinar Stane Lenardič. Za letošnjo sezono pa je SIM pripravila novo serijo petih slovenskih barvnih kratkometražnih filmov, med katerimi so: »Bela krajina« s slikovitimi pokrajinskimi posnetki s tega konca slovenske dežele, film »Zgodba o dveh letih«, ki na poseben način prikazuje naš povojni razvoj, nato film »Turnir pri šu-

miku«, ki je bil posnet v pohorskem narodnem parku, film »Hej, čez bele poljane« z lepimi zimskimi posnetki z Gorenjske, film »Stara gorenjska ohcet«, ki ga je posnel Slovenski oktet in je zlasti zanimiv zaradi številnih narodnih noš ter lepih narodnih pesmi. Na koncu pa naj omenimo še film z naslovom »Lep spomin«, ki ga je na pobudo matice v zadnjem času posnel Stane Lenardič. Ta film je izdelan posebej za naše rojake po vsem svetu, govori pa o njih samih ter o slovenski deželi.

Vsako srečanje v domovini pomeni rojakom lep spomin, pa naj bodo ta srečanja na prireditvah širom po Sloveniji ali pa srečanja s sorodniki in znanci. Novi film Staneta Lenardiča govori o teh srečanjih na posebno pristrčen način. Avtorja filma

smo naprosili, naj nam o filmu pove nekaj besed.

»Pri snemanju,« nam je dejal, »sem skušal v čim večji meri upoštevati dosedanje pripombe in želje naših izseljencev, zato je v filmu veliko mest in krajev ter značilne slovenske pokrajine z raznih koncev naše domovine. V pogovorih, ki sem jih imel med obiskom v ZDA, so mnogi izrazili željo, da bi videli na filmu slovenske kraje take, kot izgledajo danes, ker so se pri nas mnogi kraji tako spremenili, da jih komaj spoznajo, ko pridejo po dolgih letih na obisk. Vse te želje sem upošteval in upam, da bo vsakdo našel v filmu nekaj, kar ga bo zanimalo.

V filmu so tudi reportaže s petih izseljenjskih srečanj v Sloveniji, ki so se jih udeležili slovenski izseljenci z vseh krajev sveta. Kot zanimivost naj omenim, da je z oken urada SIM v Ljubljani posneta največja slovenska kmečka ohcet, ki je bila kdaj na Slovenskem. V film smo jo uvrstili zato, ker bo naše rojake gotovo zanimalo, kakšne prireditve so pri nas tudi izven sezone. Film je posnet v lepih naravnih barvah in opremljen z domačo narodno glasbo.«

Pri rojakih v Franciji

Slovenska izseljenska matica je skupaj z nekaterimi slovenskimi društvi v Franciji v dneh od 21. do 31. oktobra organizirala turnejo ansambla »Veseli rudarji« iz Trbovelj po Franciji. Obiskali smo nekatere slovenske kolonije in posameznike in imeli več nastopov v raznih mestih. Z ansamblom so potovali tudi predstavniki delavskega kulturno-prosvetnega društva Svoboda iz Trbovelj, tajnik Slovenske izseljenske matice Tone Brožič, urednik izseljenske oddaje na ljubljanskem radiu Ernest Petrin ter urednik Rodne grude.

TRBOVELJSKI RUDARJI PRI SLOVENSKIH ROJAKIH V FRANCIJI

Besedilo in slike:
JOZE PREŠEREN

»Na svidenje prihodnje leto!« so nam vzklikali vsepovsod, ko smo odhajali. Vedeli smo, kaj nam hočejo s tem povedati. Bili so zadovoljni z našo glasbo, ogrela jih je, podobnih obiskov si želijo še več. Pomenijo jim pozdrav iz domovine, prisrčen in neposreden, obenem pa jih spodbujajo pri načrtih za obisk rojstnega kraja v prihodnjem letu.

V Sallauminesu sem skušal po govoru ugotoviti, od kod je doma mož, s katerim se pogovarjam. Pogovarjala sva se o Združenju Jugoslovanov, kjer dela v odboru, o življenju Slovencev na tem koncu, o slovenski glasbi. Na koncu pa sem ga le moral vprašati, koliko časa je že v Franciji in od kod je prišel. Pa mi je nasmejan odvrnil: »Jaz sem rojen tukaj, v Sallauminesu.« Domneval sem, da vsaj zelo pogosto obiskuje Slovenijo in da zato tako gladko govori svoj materin jezik, pa mi je spet odvrnil, da v Sloveniji ni bil še nikoli, da pa je res že skrajni čas, da enkrat pride.

Proslava jugoslovanskega narodnega praznika v Sallauminesu, v nedeljo 23. oktobra, je bila v veliki dvorani sallauminške občine. Že zgodaj popoldne je bila polna radovednih in glasbe željnih rojakov.

Navzoči so bili predstavniki ambasade iz Pariza, župan domače občine Jules Tell in predstavniki Slovenske izseljenske matice. Prireditev je začel član odbora Združenja Jugoslovanov Ivan Demšar, za njim pa je spregovoril nekaj toplih pozdravnih besed generalni konzul iz Pariza Hinko Lotrič, tajnik Slovenske izseljenske matice Tone Brožič, župan Jules Tell in na koncu še rojak Jože Martinčič iz Lensa. Vsi so želeli več sodelovanja in še več aktivnosti. Prav gotovo je to tudi želja vseh članov Združenja. Za ples in dobro voljo je na proslavi poskrbel ansambel »Veseli rudarji« iz Trbovelj, nastopila pa je tudi folklorna skupina kluba jugoslovanske ambasade iz Pariza, ki je odlično izvedla nekaj jugoslovanskih plesov.

Naslednji dan smo imeli v café Jeanette, kjer se Slovenci redno sestajajo, kratek pomenek s člani odbora Združenja Jugoslovanov. Zapisali smo si predvsem pripombe glede jugoslovanskih pokojnin, ki so se zadnje čase občutno zmanjšale. Že v tej številki prinašamo tudi podrobnejše pojasnilo, kako je prišlo do tega.

Iz Sallauminesa smo se vrnil v Pariz, kjer smo imeli dva nastopa v klubu jugoslovanske ambasade, nato pa smo krenili proti Meuse in Moselle, kjer so nas slovenski rudarji že nestrpnost pričakovali. Naša prva postaja je bila — Bar le Duc, kjer so se nas posebno razveselili stari znanci z Errardove žage Košmerlj, Lavrič, Feher. Obsuli so nas z gostoljubnostjo in skoraj bi nas ne pustili naprej. Srečali smo se tudi z Jožetom Turkom iz Rovigny, ki je — kot nam je kasneje dejal Francoz Errard — pravi organizator njegove žage. V Francijo je prišel leta 1937 skupaj s še 16 rojaki iz Loškega potoka. Pred leti pa — vedno ga vleče v svet — je šel pogledat celo v Avstralijo, kakšen je tam zaslužek. Zdaj je že upokojen, pa še vedno nima miru: zida si novo hišo, pogosto pa tudi kaj napiše. Pred leti je med drugim napisal tudi spevoigro, za katero mi je naročil, naj se pozanimam, kje je obležala.

Zanimivo je bilo tudi srečanje z rojakom Zalokarjem doma iz Hrastnika, ki ga že obnašanje in drža izdaja za športnika. Pred vojno je bil celo v jugoslovanski telovadni reprezentanci, telovadil pa je tudi v Franciji. Po poklicu je steklar in lepo izdelani stekleni izdelki krasijo marsikatero slovensko hišo v Bar le Ducu.

40 let slovenskega delavskega društva v Aumetzu

Leta 1926 so zavedni slovenski rudarji v Aumetzu osnovali delavsko društvo, ki je zbralo okrog sebe veliko število Slovencev. Bilo je to predvsem pevsko društvo, kar je prispevalo k temu, da je Aumetz postal pomembno središče kulturnega življenja. Danes je Slovensko delavsko društvo predvsem podporno, svojim članom pomaga ob boleznih in nesrečah, prireja tudi razne izlete in zabave, počasi začčenja pa tudi s kulturno dejavnostjo. Osnovali so že pevski zbor, ki pa ga nameravajo še razširiti. Društvo vodijo mlajši, v Franciji rojeni Slovenci, ki jim je delo v društvu v veselje in zadovoljstvo. Radi bi osnovali tudi novo društveno knjižnico, ki so jo nekdaj že imeli, med vojno pa se je razgubila, ter slovensko šolo, za katero bi potrebovali učitelja.

Zanimiva je tudi zgodovina društvene zastave, za katero je ob ustanovitvi društva vsak član žrtvoval en šiht. Med vojno so storili vse, da bi ne prišla v roke Nemcem. Zavedali so se, da je zastava simbol in ponos vsega društva.

Znamenje živahnega dela Slovencev v Aumetzu je bila tudi letošnja »vinska trgatav«, na katero so povabili trboveljske »Vesele rudarje«. Rudniška dvorana je bila premajhna za vse, ki bi prireditev radi obiskali. Prišli so tudi iz okoliških krajev in celo iz Luksemburga. Prireditev pa je pritegnila tudi domačine, ki jih zanimajo slovenski običaji in folklor.

Vse tesnejši so tudi stiki z domovino in Slovensko izseljensko matico. Odbor društva šteje 10 članov, predsednik pa je Tone Godler, podpredsednik Stane Glavič, tajnik Toni Pišlar, blagajnik Pintar, prav tako aktivni pa so tudi drugi člani odbora, med katerimi naj omenimo predvsem Jožeta Peternela.

Med slovenskimi rudarji

Področje Marlebach-Freyning je najbolj strnjena slovenska naselbina v Franciji, kjer še danes zelo živahno delujejo štiri društva: Sava in Slavček, ki sta se pred kratkim združila in bosta nastopala pod novim imenom Jadran, društvo Triglav in društvo sv. Barbare v Jeanne d'Arc. Pevski zbori teh društev so bili od nekdaj žarišče

Obisk v Franciji

kulturnega dela med Slovenci in tudi danes še pripravijo po več prireditev na leto. Društvi Triglav in sv. Barbara sta tudi prevzeli organizacijo treh prireditev, na katerih so nastopili »Veseli rudarji« iz Trbovelj.

V nedeljo 30. oktobra je bila največja prireditev v Freymingu, kjer je bil najprej popoldne koncert, zvečer pa so Trboveljčani igrali za ples. Obakrat so slovenski rojaki skoraj napolnili dvorano in bili zadovoljni, tako s prijetno domačo glasbo, kot z duhovitimi šalami trboveljskega humorista Roberta Rožaja. Ko ne bi prišlo do neljubega nesporazuma med društvi, bi bilo prav gotovo še več obiskovalcev.

Po popoldanski prireditvi je bila še kratka svečanost, na kateri je jugoslovanski konzul Ibročić iz Strasbourga podelil visoko jugoslovansko odlikovanje dolgoletnemu dirigentu slovenskih zborov domačinu g. Eugenu Diemu.

Naslednji dan, 31. oktobra, sta bili še dve prireditvi: popoldne v Stiring Vendelu, v tradicionalnem zbirališču Slovencev v café Union, zvečer pa je bil še zaključni nastop v Kreutzwald-Ham. Prijazna slovenska gostilničarka Nina Karnik je storila vse, da bi se gostje prijetno počutili. »Veseli rudarji« so ljudi ogreli, še in še so morali ponavljati lepe slovenske melodije. Razšli so se šele pozno v noč.

Tu smo srečali tudi nekatere naše stare znance z matice: rojak Adolf Garber, po rodu Korošec je predstavil svoje sinove, ki so dobri pevci, eden izmed njih pa je celo dirigent francoskega pevskega zbora. Tudi rojak Johan Pribošek iz Jeanne d'Arc nam je naročal, naj pozdravimo vse pri matici in doma.

1. novembra, na praznik dneva mrtvih, smo odrinili iz Merlebacha. Slovenske žene so nam v café de mine pripravile pravo slovensko pojedino. Veselje se je mešalo z otožnostjo, ko smo se poslavljali. Odborniki društva Triglav so se pri organizaciji vseh treh koncertov v resnici potrudili, pomagali pa so jim tudi mladi člani društva sv. Barbare iz Jeanne d'Arc, predvsem Dominik Čufer in Alojz Plohl. Še dolgo so mahali za nami, nas vabili ponovno za prihodnje leto. Obljubiti smo si morali: »Če se že ne srečamo tu v Franciji, pa se prav gotovo vidimo v Ljubljani ali v Trbovljah!« Naj bi to veljalo prav za vse, ki so bili z glasbo trboveljskih rudarjev zadovoljni.

Slovenska prireditev »Vinska trgatev« v Aumetzu je postala prireditev vsega mesta. Na sliki: ob otvoritvi govori Jože Peternel; Veseli rudarji so pa poskrbeli za dobro voljo

Sliki desno:

Pečnikovi v Sallauminesu

Hubert Pečnik, mladi podpredsednik Združenja Jugoslovanov

Obisk Obisk Obisk Obisk

Na sestanku odbora Slov. delavskega društva v Aumetzu — v sredini predsednik Tone Godler, poleg njega na levi Jože Peternel (prva slika spodaj)

Zastava slovenskega delavskega društva v Aumetzu, ki je letos proslavljalo svojo 40-letnico (v sredini spodaj)

V Freytingu in Merlebachu je najbolj strnjena slovenska naselbina v Franciji (zadnja slika spodaj)

Dominik Cufer, predsednik, in Alojz Plohl, tajnik društva sv. Barbare iz Jeanne d'Arc (zgoraj)

Gosta iz Ljubljane z nekaterimi člani in odborniki Združenja Jugoslovanov v Sallauminesu (prva slika zgoraj)

Prireditev v Freytingu je obiskalo več kot 500 rojakov (spodaj)

Na Rue Longue v Merlebachu stanuje veliko slovenskih družin (zadnja slika spodaj)

Na svečani proslavi Dneva republike v Sallauminesu je spregovoril kratko pozdravno besedo tudi tajnik Slovenske izseljenske matice Tone Brožič (zgoraj)

Demšarjevi iz Sallauminesa (spodaj)

V Avstriji

Jugoslovanske sezonske delavce, ki delajo v okolici Beljaka, so Jeseničani navdušili

Predstavniki Slovenske izseljenske matice, slovenskih in avstrijskih sindikatov pred sindikalnim domom v Beljaku

vriskali in vrteli dekleta, da so težka židana krila široko frfotala. Scena je bila v neprestanem živem gibanju; vsa sestavljena iz ljubih spominov na domače kraje in domače šege: zdaj so fantje in dekleta ličkali koruzo, zdaj se hudomušno sprli zaradi dekleta, zdaj zbijali »rihtarja,« krepko potrkavali s petami pri potrkanem plesu itd. Vmes sta v duetu ali sama nastopala pevca: Erna Mavričeva in Edi Avbelj.

Ob zaključku ploskanje kar ni hotelo ponehati. Pred domom so se rojaki in domačini zbirali v gruče, jim stiskali roke in prisrčno klicali: Na svidenje!

Jeseniški delavci so zapeli in zaplesali našim delavcem v Beljaku

V soboto 22. oktobra so člani delavskega prosvetnega društva Svoboda — Toneta Čufarja z Jesenic obiskali naše delavce, ki so zaposleni v Beljaku in okoliških krajih. S pesmijo in plesi so jim prinesli košček rojstne domovine, dve urici prijetnega razvedrila — ljub domač pozdrav.

Prireditve je bila v lepi dvorani avstrijskega sindikalnega doma. Tudi to gostovanje je organiziralo vodstvo zveze avstrijskih sindikatov za Štajersko skupno z republiškim svetom sindikatov Slovenije in Slovensko izseljensko matico. Navzoči so bili predstavniki avstrijskih sindikatov, predstavnik Zveze sindikatov Slovenije, predsednica Slovenske izseljenske matice, urednik Večera iz Maribora in Rodne grude iz Ljubljane.

V Beljaku in širši okolici je zaposlenih blizu tri tisoč jugoslovanskih delavcev. Prireditve se je udeležilo okrog štiristo delavcev. Mnogi so se pripeljali s kamioni od svojih podjetij tudi po sto kilometrov daleč. Prevladovali so rojaki iz južnih krajev, predvsem iz Bosne. Jeseničani so jih s svojim nastopom navdušili, saj je bil program res posrečeno izbran. Plesi, pesmi in glasba so bili vzeti iz zakladnice vseh naših narodov, tako da je vsakdo našel, kar mu je bilo blizu in domače.

Po prireditvi smo se s tem in onim spustili v pomenek. Srečali smo tudi nekaj Prekmurcev, ki so večinoma zaposleni pri gradbenih podjetjih. Trdo delajo, toda ob praznikih, enkrat ali dvakrat mesečno, obišejo domače v Prekmurju. Tam si malo oddahnejo, da gre potem vse lažje od rok.

Ina Slokan

turno prosvetnimi organizacijami Slovenije in Slovenska izseljenska matica.

V Leobnu in okoliških krajih dela blizu 400 jugoslovanskih delavcev. Zaposleni so v železarni, pri raznih gradbenih podjetjih in drugod. Ker je bila naslednji dan sobota, ko imajo prosto, so se nekateri odpeljali na obisk k svojcem v Jugoslavijo. Obisk prireditve pa je bil kljub temu zelo lep. Poleg jugoslovanskih delavcev, ki jih je prišlo blizu dvesto, so napolnili dvorano domačini. Navzoči so bili tudi ugledni predstavniki avstrijskih sindikatov, župan iz Leobna, novi jugoslovanski konzul v Gradcu Stjepan Ščurič, predstavnik sindikatov iz Slovenije in Slovenske izseljenske matice Jože Plevnik in drugi.

Po pozdravu predstavnika avstrijskih sindikatov je najprej nastopil mešani pevski zbor iz Leobna. Prikupni fantje in dekleta so glasovno izredno ubrano zapeli nekaj domačih ljudskih pesmi.

Za njimi so zapeli, zaigrali in zaplesali Veseli pastirji iz Maribora. Že začetek je vse v dvorani razgibal in veselo presenetil. Mladi pari v slovenskih narodnih nošah so se kar naekrat znašli v dvorani med nami: peli, vriskali in igrali, ko so odhajali na oder, ki se je spremenil v živopisano podobo slovenske vasi. Bogat, izredno razgiban in posrečeno izbran program je v slovenščini in nemščini s spretno besedo, v kateri je bilo tu in tam kanec hudomušnosti, povezovala napovedovalka Janja Korošec.

Kakor slap so vso dvorano preplavile naše domače viže, slovenske in hrvatske narodne pesmi, polke in valčki. Fantje so

USPELI PRIREDITVI ZA NAŠE DELAVCE V AVSTRIJI

Veseli pastirji iz Maribora v Donawitzu

V petek 14. oktobra je obiskal naše delavce v Avstriji — zaposlene v Donawitzu, Leobnu in okolici, znani mariborski ansambel železničarskega prosvetnega društva Krilatô kolo — Veseli pastirji. Zvečer so v Donawitzu priredili kulturno zabavni večer, katerega pokrovitelji in organizatorji so bili republiški svet sindikatov Slovenije ter deželno vodstvo zveze avstrijskih sindikatov za Štajersko v sodelovanju s kul-

V novi šoli v Trnovem v Ljubljani so Culkarjeva pozdravili šolarji in jima pripeli slovenske šopke. Na sliki s predsednico Slovenske izseljenske matice

(Foto: S. Lenardič)

Z nepozabnimi vtisi se vračam v Argentino — je dejal rojak Senica. Na sliki s predsednico Slov. izseljenske matice in Francem Kurinčičem

Direktor Lipe, Andrej Skrbec s soprogo Pepco s sorodniki v svojem rodnem kraju Braniku — Frances Rosenberger iz Ambridge, pa na matici

NOVICE IZ MATICE

slopu novega letovišča SNPJ Campsite v Enon Valleyu, Pa. O tem letovišču so člani v prejšnjih mesecih veliko razpravljali. Tudi ugovorov je bilo precej. Zdaj pa so se na lastne oči prepričali, kako koristna je bila ta zamisel, saj bo to izletišče postalo v bodočih letih središče in glavno zbirališče članov SNPJ. V zvezi s tem so delegati dali številne koristne predloge. Tako so predlagali, da bi dokupili še več zemlje in naselje povečali; da bi tam zgradili dom za ostarele in nudili možnosti tudi posameznim članom da si tam zgradijo hišice, ki bi bile njihova dosmrtna last, pozneje pa bi jih oddali drugim članom. V novem naselju bodo ulice imenovane po slovenskih mestih in po zaslužnih društvenih delavcih SNPJ.

V zvezi z mladino je glavni predsednik Culkar poudaril, da bodo storili vse, da bo mladina uspešno nadaljevala delo in spoštovala načela SNPJ, saj je jasno, da je prihodnost organizacije odvisna od mladine, ker z novim priseljevanjem iz stare domovine ne bo mogoče več pomladiti članstva v društvih. Zato posvečajo vso pozornost potomcem naših izseljencev, kar je naglašeno tudi v resoluciji, ki pravi, da mora SNPJ storiti vse, da pridobi čim več mladine v svoje vrste. Seveda je razumljivo, da naša tretja in četrta generacija, ki je rojena in živi na tujem, ne more biti tako tesno povezana s staro domovino. Skušali pa jih bodo bolj seznaniti z njo, saj se je mladina, ki je doslej obiskala Slovenijo, vrnila z nepozabnimi vtisi. Pri SNPJ imajo zdaj v načrtu, da si bodo lahko mlajši člani SNPJ v okviru njihovih pogojev za pridobivanje novih članov v organizacijo prislužili za nagrado potovanje v Slovenijo. Dalje je omenil rojak Culkar, da si nekateri mladi že živo dopisujejo z mladino iz Slovenije.

Ob zaključku smo se pozanimali, koliko časa je rojak Culkar že glavni predsednik SNPJ. Skromno je zamahnil z roko: — Oh, to je pa postranska stvar. Pa je potem le povedal, da je član glavnega odbora SNPJ že 25 let, za glavnega predsednika pa je bil prvič izvoljen pred 18 leti. Letošnja izvolitev pa velja za prihodnja štiri leta.

Na povabilo matice sta si Culkarjeva med obiskom v Sloveniji ogledala Adamičev muzej v Prapročah pri Grosupljem, dalje sta obiskala univerzitetno knjižnico v Ljubljani, kjer jima je ravnatelj Jaro Dollar razložil, kako poteka delo pri zbiranju

Storili bomo vse,

da bo mladina uspešno nadaljevala delo SNPJ

Po uspešno zaključeni 18. konvenciji Slovenske narodne podporne jednote, je bil njen ponovno izvoljeni glavni predsednik Joseph Culkar s soprogo Elsie na nekajtedenskem obisku v Sloveniji. Seveda sta nas draga gosta obiskala tudi na matici, kjer smo rojaku Culkarju toplo čestitali k ponovni izvolitvi in tako odgovorno in častno mesto. Obenem smo ga naprosili za krajši razgovor o načrtih SNPJ. Do tega razgovora je prišlo šele tik pred slovesom, saj Culkarjeva skoraj nista imela proste urice. Poleg svojcev in številnih prijate-

ljev, so si želeli srečanja z njima tudi mnogi ameriški rojaki, ki živijo pri nas in so celo na matici povpraševali po njima. Povabljeni sta bila na razne ogledne, izlete, o tem bomo pa kasneje več povedali.

Na vprašanje o glavnih značilnostih zadnje 18. konvencije SNPJ in bodočih načrtih te organizacije nam je njen glavni predsednik dejal, da je bila nadvse uspešna, saj se je je udeležilo 212 delegatov iz raznih krajev ZDA, 24 glavnih odbornikov ter blizu 100 častnih delegatov. Razprave so bile izredno razgibane in živahne. Končno je bilo sprejetih 32 resolucij, med njimi ponovno vse tiste, ki usmerjajo SNPJ v naprednem duhu.

Pomembno je bilo tudi to, da je bila konvencija na lastnih tleh: v glavnem po-

NOVICE IZ MATICE

in urejanju gradiva za zgodovino slovenskega izseljenstva. V novi šoli v Trnovem ju je pozdravil in jima zapel naš najboljši otroški pevski zbor, ki ga poznajo tudi že zunaj meja naše dežele. Sprejela ju je predsednica SZDL Slovenije Vida Tomšičeva. Bila sta med častnimi gosti na proslavi društva za Združene narode ob dnevu Združenih narodov. Na povabilo uredništva ljubljanskega lista Delo, sta si Culkarjeva ogledala tiskarno Dela. Rojak Culkar je imel daljše razgovore o SNPJ z urednikom Dela Stanetom Lenardičem in urednikom RTV Ernestom Petrinom. Turistično podjetje Transturist iz Škofje Loke, ki je letos tako posrečeno organiziralo izlete za naše rojake, je povabilo Culkarjeva in rojakinjo Frances Rosenbergerjevo, ki je bila istočasno na obisku v Sloveniji, na izlet v Bohinj in na Vogel, kjer imamo zdaj lep nov hotel.

Zaključni klicaj so pa naredili naši fantje od Slovenskega okteta, ki so ju povabili na Dolenjsko. Ob tej priliki sta obiskala tudi znani samostan v Pleterjah. V prijaznem šentjerneju pa so nato gostom v znani gostilni pri Reclju postregli poleg domačih dobrot tudi s staro domačo muziko, kjer so godci igrali na piskre in škafe, pokrovke in podobno — pa je lepo in res ubrano zvenelo.

I. S.

Direktor in urednik »Lipe« na obisku

Letošnjo jesen je po dolgih 38 letih obiskal svojo rojstno deželo znani društveni delavec, urednik in direktor časopisa Lipa iz Buenos Airesa Andrej Škrbec. Z njim je prispela tudi soproga Pepca. Oba sta primorska rojaka, iz istega kraja doma — iz lepega Rihenberka, ki se danes imenuje Branik. Toplo smo si segli v roke na matici, saj smo vedno iz srca veseli, če se tudi osebno spoznamo z rojaki, ki žive in delajo ter orjejo našo društveno in kulturno ledino nekje daleč v svetu.

V domačem, nevezanem pomenku smo zvedeli, da se je rojak Škrbec že doma v Rihenberku uveljavljal v društvih kot igralec ali pevec. Oba z njegovo poznejšo soprogo Pepco sta pela pri pevskem zboru prosvetnega društva Rihenberk in to že od l. 1912. Pepca je pela sopran, Andrej pa prvi bas. In ker sta se lepo ujemala pri petju, sta se odločila za skupno življenjsko pot, ki ju je na begu pred fašizmom po-

peljala v daljno Argentino. Tam se je Andrej Škrbec takoj vključil v društveno delo, ki je v tistih letih, ko so primorski Slovenci trumoma prihajali v Argentino, terjalo mladih sposobnih ljudi. Bil je med ustanovitelji prosvetnega društva št. 1, pel je pri pevskem zboru, in bil večkrat izvoljen za predsednika. Uveljavljal se je tudi kot igralec in prevajalec iger. Pozneje je postal sodelavec pri vseh časopisih, ki so izhajali v Buenos Airesu, v zadnjih letih je posvetil vse svoje sile časopisu Lipa.

Pred odhodom na dolgo pot v rodni kraj so uglednemu paru priredili njegovi prijatelji ter društveni in pevski sodelavci v prostorih Zarje 3. septembra lep poslovlilni večer.

Vzdušje je bilo svečano in obenem pristrčno. Govorili so številni govorniki — znani društveni in kulturni delavci v Argentini. Potem pa so rojaku Škrbcu za njegovo 38-letno požrtvovalno delo v dobrobit naše argentinske naselbine poklonili zlato medaljo, nalivno pero in spominski pergament, na katerega so se podpisali vsi navzoči rojaki.

Rojak Škrbec in njegova soproga sta bila seveda nadvse toplo sprejeta v svojem starem kraju. Ko sta nam pripovedovala o prvih vtisih, nista mogla dovolj naglasiti velikih sprememb, ki jih je v tem razdobju doživela naša dežela. Veliko sta potovala po Sloveniji ter tudi po ostalih jugoslovanskih republikah. Obiskala sta tudi Hrvatsko izseljensko matico v Zagrebu ter bila gosta predsednika Sveta za izseljenska vprašanja v Beogradu, Djura Stankovića. Obiskala sta številne lepe kraje ob našem Jadranu — še in še bi potovala. Toda čas njunega obiska se je iztekel in doma v Rihenberku — Braniku — so ju domači tako težko pričakovali.

Še to moramo povedati, da je bil razgovor z rojakom Škrbcem predvajan tudi na ljubljanski televizijski postaji.

Ob slovesu smo si toplo segli v roke in iz srca želeli rojaku Škrbcu in njegovi soprogi srečen povratek in mnogo uspehov pri nadaljnjem delu ter seveda — kmalu na svidenje!

Franekin otroški pevski zbor

Frances Rosenberger iz Ambridge, Pa. v ZDA je prvič obiskala domovino svojih staršev 1962. leta, drugič 1964, letos konec oktobra pa nas je presenetila s tretjim obiskom.

— Zdi se mi, da sem prišla domov, res, ne verjamete? Z vsakim obiskom Jugoslavije se čutim bolj doma.

Tako pravi Francka, vesela in domača in polna zanimanja za dogajanja pri nas, polna navdušenja za lepote slovenske zemlje, besede in pesmi.

Da ji je slovenska pesem še posebej pri srcu, je dokazala s svojim otroškim pevskim zborom v Ambridge. V novembru 1965. leta je zbrala trideset otrok od četrtega do šestnajstega leta. To so otroci slovenskih staršev in otroci iz zakonov mešanih narodnosti.

— Pridne mamice, pripoveduje Francka, so sešile otrokom narodne noše. Tako srčkani so in prizadevni. Zdaj znajo približno petnajst slovenskih pesmic in v letu dni smo imeli trinajst nastopov. Pomemben bo naš štirinajsti nastop, na tisoči radijski uri v Pittsburghu 13. novembra letos.

— Kako si pa ponosna na svoje malčke, Francka?

— Rada jih imam, oni pa mene. Pred potovanjem v Jugoslavijo so mi nenadno pripravili prisrčno slovo s pevsko točko in darilom. Veselim se, da bom spet kmalu med njimi!

Naši Francki in najmlajšim slovenskim slavčkom v ZDA želimo mnogo uspehov in mnogo lepih ur v pesmi in veselju!

v. v.

Tudi rojak Senica se je poslovil

Še en obiskovalec iz daljne Argentine se je nedavno prišel posloviti na matico. To je rojak Jože Senica iz Buenos Airesa, ki je letos po treh desetletjih obiskal svojo rodno Štajersko. Doma je namreč s Ptujске gore, kar še danes po tridesetih letih, ki jih je preživel v Argentini, v svoji govorici ne more skriti. Ko se je poslavljajal je imel solze v očeh. V srce se mi je vsedla rodna dežela, je lepo povedal in dodal, da jo bo takšno ponesel s seboj, da ga bo tam daleč zunaj misel nanjo vedno znova grela.

Podružnici Slovenske izseljenske matice v Murski Soboti je ob slovesu poslal lepo zahvalno pismo, v katerem pravi:

Ko sem prišel po dolgih tridesetih letih bivanja med tuji iz daljne Argentine spet v svojo rodno deželo, se mi je v srcu nehote zbudila bojazen, kako bom sprejet. Vendar že prvi stik z vami, vsaka vaša prijazna beseda mi je bila v uteho in mi povedala, da sem eden od vas.

Izšel je Slovenski izseljenski koledar 1967

Sredi novembra je izšel štirinajsti letnik Slovenskega izseljenskega koledarja, ki ga izdaja Slovenska izseljenska matica za slovenske rojake po svetu.

Posebnost letošnjega koledarja je bogato ilustriran koledar mesecev, ki je glede na stoletnico prvega slovenskega romana, ki smo jo praznovali letos, posvečen slovenskim slovstvenim ustvarjalcem. Na teh straneh boste našli portrete in opise življenja in dela 24 slovenskih pisateljev in pesnikov in 24 ilustracij pokrajin, iz katerih so izšli veliki sinovi slovenskega naroda. Vsebina tega dela je tudi zelo poučna za vaše otroke in vnuke, ki bi radi podrobneje spoznali slovstvo naroda in dežele, v kateri so se rodili njihovi očetje in dedje.

Poudarjamo, da je letošnji koledar do slej najobsežnejši, ima 352 strani in nad 200 fotografij raznih krajev Slovenije in Jugoslavije ter dežel, kjer žive naši ljudje po svetu. V poljudno pisanem berivu bodo bralci in dolgoletni prijatelji našega koledarja našli podobo svoje stare domovine, mnogi tudi svojega rojstnega kraja, ki se iz leta v leto izpopolnjuje. Zato bo še posebno dobrodošel tistim, ki domovine ne morejo obiskati.

Spričo tega, da je Slovenski izseljenski koledar edina letna publikacija, v kateri se objavlja zgodovina slovenskih izseljencev, je uredništvo, ki se dobro zaveda tega pomembnega poslanstva Koledarja, posvetilo temu vprašanju kar 160 strani. Tu je 20 člankov iz življenja in dela izseljenskih organizacij in društev v evropskih državah, v Kanadi, ZDA in Južni Ameriki. Še posebej pa opozarjamo na obširen pregled slovenskega časopisja v ZDA z življenjepisi urednikov ter fotokopijami naslovnih strani listov. Tu so opisi 95 slovenskih listov, ki so nekdanj izhajali in tistih, ki še izhajajo v Združenih državah Amerike.

Tudi zunanja oprema letošnjega koledarja je lična. Na ovitku sta barvni fotografiji — Slovenske narodne noše in pa pokrajina ob Krki.

Rojake, ki si Koledarja še niso naročili, prosimo, da to store čimprej, dokler je še na zalogi. Prepričani smo, da bodo z njim zadovoljni, saj je z ljubeznijo pisan zanje, v njem je košček domovine, ki jo, čeprav državljani novih domovin, še vedno nosijo v srcu.

Mila Senk

Družina Martina Hozjana iz Hotize v Prekmurju se je fotografirala z ockom, ki že 2 leti dela v Avstriji

Ansambel Lojzeta Slaka med Slovenci v Holandiji

Društvo sv. Barbare v Heerleheide-Brunsum je 20. novembra pripravilo 10. vseslovensko prireditev, na kateri je na željo mnogih rojakov nastopil znani in priljubljeni ansambel Lojzeta Slaka iz Ljubljane. Dvorana je bila polna do zadnjega kotička, mnogi slovenski rojaki so se pripeljali celo iz Belgije in Nemčije; vsi so spremljali izvajanje ansambla in recitatorke Jane Osojnikove z navdušenimi aplavzi. V programu so nastopili tudi pevci domačega društva »Zvon« in pa njihova slovenska folklorna skupina.

Med zadnjimi lastovkami

V začetku novembra se je poslovila od nas znana ameriška rojakinja Tončka Simčičeva. Pol leta je preživela v rodni deželi in v tem času skoraj ni utegnla obiskati vseh svojih številnih sorodnikov in prijateljev. Kolikor je utegnila se je udeleževala tudi kulturnih prireditev. Kot nekdanjo operno solistko na ameriških slovenskih odrih je razumljivo, da so jo zlasti privlačile predstave v operi, od katerih so jo nekatere prav navdušile, kakor nam je pripovedovala. Med obiskom je imela nezgodo. Pri obisku slovenskega kulturnega doma v Trstu si je pri padcu poškodovala roko. Poškodba pa se ji je do odhoda lepo pozdravila. Prav gotovo bo o svojih vtisih marsikaj napisala v Prosveto, pri kateri je znana dopisnica.

Tuji sindikati in naši delavci

Naši delavci v raznih evropskih državah se vse pogosteje povezujejo s sindikati dežel, kjer so zaposleni. Prednosti tega so predvsem v tem, da delavci sami spoznajo ugodnosti tega sodelovanja ter da na ta način uveljavljajo svoje pravice. Tudi sindikati v večini dežel, kjer je zaposlenih večje število naših delavcev, zanje pokažejo precejšnje razumevanje. V zadnjem času je prišlo do prvega takega sestanka tudi v Malmöju na Švedskem, kjer je sindikat gostinskih delavcev pripravil sestanek s tujimi delavci, ki so zaposleni v gostinstvu, to pa so predvsem Jugoslovani. Predstavniki sindikata so seznanili delavce s pogoji zaposlovanja in dela tujcev na Švedskem, s pravicami in dolžnostmi članov sindikata in z zakonom o delovnih odnosih. Govorili so tudi o nujni potrebi po učenju švedskega jezika in o možnostih strokovnega izpopolnjevanja gostinskih delavcev. Dogovorili so se tudi, da bodo podobni sestanki vsak mesec.

V Jugoslaviji pa se je pred kratkim mudil Hainz Klunker, predsednik sindikata javnih služb, transporta in prometa iz ZR Nemčije. Ob tej priliki je govoril tudi o položaju jugoslovanskih delavcev v ZR Nemčiji ter dejal: »Pripravljeni smo nuditi jugoslovanskim delavcem popolno zaščito zagotovljenih pravic. Ti naši napor bi bili še olajšani, ko bi jugoslovanski sindikati vplivali na delavce, zaposlene pri nas, naj se včlanijo v nemške sindikate.«

ZANIMIVOSTI NOVICE

Posnetek po letošnji trgatvi v Dobrovem v Brdih
(Foto: M. Kambič)

Ob dnevu republike — novi objekti

Tudi letos je ob svojem rojstnem dnevu dobila naša dežela številne nove objekte. Predsednik republike Josip Broz — Tito je 27. novembra ob posebni slovesnosti, na kateri se je zbralo blizu 40 tisoč graditeljev in prebivalcev okoliških krajev, spustil v pogon tri agregate velike nove hidroelektrarne Bajina Bašta na Drini v Srbiji. Ista dan je bila tudi v Senju slovesno izročena svojemu namenu nova hidroelektrarna, katere gradnja je bila izredno težavna. V Kaštelu pri Splitu so te dni odprli tudi novo moderno letališče. V Pločah so slovesno odprli novo пристanišče, ki bo zelo pomembno za blagovni in potniški promet tudi za sosedne države. Odprta je bila nova železniška proga Sarajevo—Ploče. Pri Delčevu v Makedoniji je začel obratovati nov rudnik svinca in cinka. Namenu je bilo izročenih več novih tovarn, cest in drugih objektov. — V Sloveniji so odprli nove šole na Brdu pri Lukovici, v Bistri pri Lendavi, v Ljubljani pa je bila slovesno izročena namenu nova šola za slepo in slabovidno mladino. — Pred prazniki so v Ljubljani odprli tudi inštitut za gerontologijo in geriatrijo (Raziskavo in zdravljenje starostnih bolezni), ki je prvi te vrste v Jugoslaviji.

V Kromberku na Primorskem so nedavno odkrili spominsko ploščo skladatelju Vinku Vodopivcu, ki je bil dolga leta župnik. Spodaj dve sliki s tega slavnja, na katerem se je zbralo nad tisoč ljudi

EXPO 67

★

Predsednik Tito obiše svetovno razstavo v Kanadi

Nedavno se je mudil v Jugoslaviji na krajšem obisku kanadski minister za trgovino Robert Winters. Sešel se je z mnogimi visokimi jugoslovanskimi predstavniki. S sekretarjem za zunanjo trgovino Nikolo Džuverovićem je obiskal tudi zagreb-

Ob svojem obisku v Jugoslaviji je g. Robert Winters izročil predsedniku Titu povabilo kanadske vlade, da obiše svetovno razstavo, ki bo prihodnje leto v Montrealu. Predsednik Tito je povabilo sprejel.

Velika svetovna razstava v Montrealu bo v okviru prireditve, s katerimi bo prihodnje leto Kanada proslavila stoletnico

in Črna gora v Liegeu, Jugoslavija pa leta 1929 v Barceloni, leta 1937 v Parizu in leta 1958 v Bruslju.

Svetovna razstava v Montrealu bo nudila naši deželi nove možnosti, da se svetovna javnost seznanj z našimi gospodarskimi dosežki in turističnimi možnostmi. Obenem pa bo omogočila tudi številnim našim izseljencem, da se seznanijo s spremembami in novimi pridobitvami njihove rojstne dežele.

President Tito is Invited to the International Exhibition in Canada

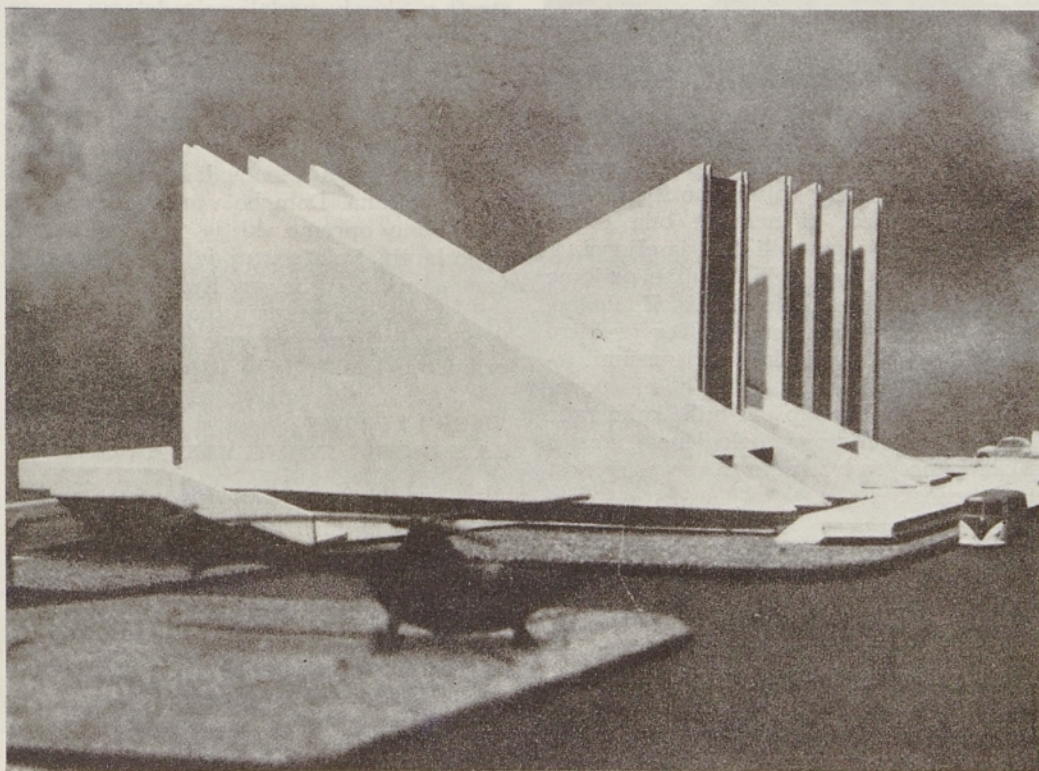
The Canadian minister for trade Mr. Robert Winters on his short visit to Yugoslavia handed over to president Tito the invitation of the Canadian Government inviting him to the international exhibition, which will take place in Montreal next year. President Tito accepted the invitation.

The big international exhibition in Montreal will be organized within the frame of the arrangements to celebrate the one hundredth anniversary of Canada's existence. It will be arranged on all islands of the river St. Lawrence and occupy a surface of about 400 hectare. 17 different countries including Yugoslavia will take part in the exhibition which will be opened from 8th April to 29th October 1967.

»Man and his World« is the noteworthy title of this big exhibition which will acquaint the visitors with hitherto results of science and technic development, the inheritance of the past and the prospects of future. The exhibition is also going to show the most important acquisitions of culture, art and other fields of man's activity.

Up to now Yugoslavia has taken part in four international exhibitions viz. in Liege (1905), in Barcelona (1929), in Paris (1937) and in Bruxelles (1958).

The international exhibition in Montreal will give Yugoslavia the opportunity to display its economic achievements and possibility for the development of tourism. At the same time it will enable our numerous emigrants to acquaint them with the changes and new acquisitions of their native country.

Maketa jugoslovanskega paviljona v Montrealu

ški velesejem. V razgovorih o gospodarskem sodelovanju med obema deželama sta ministra ugotovila, da blagovna izmenjava ne ustreza možnostim jugoslovanskega in kanadskega gospodarstva ter sta izmenjala mnenja o tem, kako naj bi se to sodelovanje še poglobilo. Razpravljala sta tudi o sodelovanju na znanstveno tehničnem področju.

Državni sekretar Džuverović je seznanil kanadskega ministra za trgovino Wintersa tudi o možnostih glede tujih investicij zlasti v turizmu. Kanadski minister je razpravljajal tudi o kanadski pomoči Jugoslaviji pri izgradnji prve jugoslovanske elektrarne na atomski pogon.

obstoja države. Razstavo bodo uredili na vseh otokih na reki sv. Lovrenca in bo zavzemala površino 400 hektarov. Odprta bo od 8. aprila do 27. oktobra 1967. Na njej bo sodelovalo 70 dežel z vseh kontinentov sveta, med njimi tudi Jugoslavija.

Človek in njegov svet — je pomemben naslov te velike razstave, ki bo obiskovalce seznanila z dosedanjimi dosežki znanosti in tehnike, dediščino preteklosti in perspektivami bodočnosti. Prikazane bodo najpomembnejše pridobitve kulture, umetnosti in drugih področij človekove dejavnosti.

Jugoslavija se je doslej udeležila štirih svetovnih razstav, in sicer leta 1905 Srbija

POPLAVE V SLOVENIJI

Zaradi dolgotrajnega deževja je prišlo v začetku novembra v Sloveniji do hudih poplav, ki so najbolj prizadele področje Gorenjske, deloma Štajerske ter Slovenskega Primorja. Razbesnele vode so najbolj divjale v jeseniški občini, kjer so povzročile precej škode na cestah. Edina zveza z Avstrijo je bil prelaz prek Ljubelja. Narasla Sava je povzročila veliko škode tudi v Kranju, poplavila pa je tudi del ceste od Zagorja proti Zidanemu mostu. Odnosla je tudi viseči most pri Kresnicah.

Tudi Drava je prestopila bregove in je pri Mariboru, kljub temu, da so zgradili obrambne nasipe, povzročila precej škode. Zalila je mariborsko naselje Pristan, v Dravogradu pa je zalila nekaj stanovanjskih hiš, kegljišče in druge obrate.

V Slovenskem Primorju, posebno še v Piranu pa je povzročilo veliko škodo silno neurje. Po pet metrov visoki valovi so zmetali na obalo tudi po več centov težke skale, ki so poškodovale več stanovanj, gostinskih in poslovnih lokalov. Sprehaja-lišče ob obali v Piranu je bilo kot zorano. Skupno cenijo škodo v Piranu na pol milijarde dinarjev.

ZA PRELEPE POČITNICE V FRANCIJI - ISKRENA HVALA

V programu sodelovanja med pobrateni-ma mestoma Sallaumines in Trbovlje je tudi dogovor, da obe občini vsako leto izmenjata skupino otrok v počitniški koloniji. Tako je letos 11 učenk trboveljskih osemletk letovalo v Franciji.

Kolonija je bila v vasi Berteaucourt v bližini Amniensa, glavnega mesta Picardije. Tritedensko bivanje v tem kraju nam je omogočilo, da smo se dodobra spoprijateljile s francoskimi vrstnicami in vsaj deloma spoznale njihovo lepo deželo. Priložnosti za to je bilo dovolj, saj smo vsak dan hodile na izlete v okolico, ki je polna prijetnih koticov.

2. avgusta smo se poslovili in skupaj s Francozinjami smo se odpeljale v Sallaumines. Pri srcu nam je bilo težko, ko smo se poslavljalje od prijateljic iz kolonije, kmalu pa smo se potolažile, kajti v Sallauminesu so nam pripravili pristrčen sprejem, ki nas je vse prijetno presenetil. Slovenci, ki živijo v Sallauminesu, so nas ča-

kali in z njimi smo odšle na domove. Ves teden, ko smo bile njihove gostje, smo se počutile kot doma; v tujini smo slišale lepo domačo govorico, ki nam je bila toliko dražja, ker so jo govorili naši izseljenci. V tem tednu smo napravili številne prijetne izlete; obiskali smo Lille, Calais, Boulogne, Lens in pokopališče Lorette. Kar prehitro je minilo teh nekaj dni med našimi izseljenci. Ob slovesu smo jim hotele povedati, kako lepo je bilo pri njih, kako rade smo poslušale njihovo melodično govorico in kako smo jim hvaležne za vso pristrčnost in pozornost.

Marija Perpar

YUGOSLAV HEALTH SERVICE IN MEXICO

A new health service named »Republica Yugoslavia« is being built in Guadalajara, a nearly one million town of the Mexican Federal State Jalisco. The above mentioned health service is the present of Marshal Tito and the Yugoslav people as an expression for the human aid given by the Mexican people, who sent 20 prefabricated houses to Skopje and built a public school in Bar, a Montenegro town, after the terrible catastrophe which had happened in that area in 1963.

They are building the new sanitary station in the workers' district, where president Tito was so warmly received and respected as their honourable guest on his visit through Mexico in 1963. The sanitary station will be completely furnished with the up-to-date outfit, all made in Yugoslavia. The designs were made by the Yugoslav architect Selver Karavdič, who also controls its construction. The station will probably be handed over for its purpose in February next year.

JUGOSLOVANSKI ZDRAVSTVENI DOM V MEHIKI

V Gvadalahari, skoraj milijonskem mestu mehiške federalne države Jalisco, so začeli graditi zdravstveno postajo, ki nosi ime Republika Jugoslavija. Ta zdravstvena postaja je darilo predsednika Tita in jugoslovanskih narodov v zahvalo za izredno pozornost narodov Mehike, ki so po katastrofi v Skopju poslali prizadetemu mestu 20 montažnih hiš, v črnogorskem mestu Baru pa so zgradili osnovno šolo.

Novi zdravstveni dom grade v delavskem okraju, kjer so leta 1963 predsednika Tita ob njegovem obisku v Mehiki tako pristrčno sprejeli in ga imenovali za svojega častnega meščana. Dom bo v celoti opremljen s sodobno opremo, ki je vsa izdelana v Jugoslaviji. Načrte zanj je izdelal jugoslovanski arhitekt Selver Karavdič, ki vodi tudi gradnjo. Računajo, da bo dom lahko izročen svojemu namenu že v februarju prihodnje leto.

20 000 FUNTOV ZA SODOBNI INSTRUMENTARIJ

The Thomson Organisation Limited, lastnica letalske družbe Britannia Airways, katere letalo se je zrušilo pri Lahovčah 1. septembra letos, je darovala oddelku za plastično in reparativno kirurgijo kirurške klinike v Ljubljani 20.000 funtov v zahvalo za vzorno nego preživelih ponesrečencev letala. V sporočilu o omenjenem darilu so izrazili željo, da ga uporabijo za nakup britanske medicinske opreme. Izbira opreme je prepuščena osebju bolnišnice. Oddelek za plastično in reparativno kirurgijo je imel že do sedaj dobre strokovne zveze z britanskimi kolegi.

NADŠKOF DR. POGAČNIK SE JE VRNIL IZ ZDA

Ljubljanski nadškof dr. Jože Pogačnik se je v začetku oktobra vrnil s svojega potovanja po ZDA, kjer se je sestal tudi z mnogimi slovenskimi rojaki. V slovenskem verskem listu »Družina« so v nadaljevanjih izhajali njegovi vtisi s poti, kjer je pripovedoval o gostoljubju, ki ga je bil vsepovsod deležen, napisal pa je tudi nekaj svojih zapažanj o življenju ameriških Slovencev ter o ameriški družbi nasploh. Veliko pozornost so obisku ljubljanskega nadškofa posvetili tudi vsi slovenski ameriški listi.

ŠPORT

Prihodnje leto vsi tuji turisti brez vizumov

Zvezni zbor skupščine je soglasno sprejel osnutek zakona o odpravi vizumov z vsemi državami sveta v letu 1967. Ta ukrep jugoslovanske vlade je vzbudil veliko zanimanje v svetovni javnosti in posebej še v OZN, kjer so ga ocenili kot revolucionaren korak, ki postavlja Jugoslavijo v prve vrste boja za zблиževanje vseh narodov sveta in prispeva k okrepitvi mednarodnega sodelovanja.

Nogomet — Ljubljanska Olimpija, ki letos že drugo leto igra v I. zvezni nogometni ligi, je letos malo manj uspešna kot lani. Na koncu prvega dela tekmovanja je pristala v drugi polovici lestvice — na 10. mestu. Uspešnejši je bil Maribor, ki je trdno na prvem mestu v II. zvezni ligi. Če bo tudi spomladi igral tako uspešno, se bo prav gotovo uvrstil med najboljše v državi.

Košarka — Izbrani jugoslovanski košarkarji so odpotovali na povabilo ameriške košarkarske federacije na turnejo po ZDA. Vrnejo se konec decembra. Med izbranimi tekmovalci so tudi trije igralci letošnjega državnega prvaka — ljubljanske Olimpije.

Najboljši slovenski športnik — Ljubljanski tednik Tedska tribuna je organiziral

v Slovenskih Konjicah javno prireditev, na kateri so podelili najboljšim slovenskim športnikom plakete Branka Ziherla. Največ točk so športni novinarji skozi vse leto pripisali Miroslavu Cerarju svetovnemu prvaku na konju z ročaji, ki je tokrat že šesti zapored dobil naslov najboljšega slovenskega športnika. Srebrno plaketo je dobil kapetan košarkarske reprezentance Jugoslavije Ivo Daneu, bronasto pa reprezentant v smučarskih skokih Peter Eržen.

Smučanje — Na prvem letošnjem večjem tekmovanju v smučarskih skokih, ki se ga je udeležilo 21 smučarjev — skakalcev, so se najbolj odrezali starejši tekmovalci — Zajc, Eržen, Pečar in Jurman. Zmagal je Zajc. Letošnjo sezono so začeli uspešno.

Umrla je pesnica Vida Taufer

Kot narava v jeseni, tako je letošnje jesen usnulo življenje slovenske pesnice Vide Tauferjeve, ki ji ga je neusmiljena bolezen izpodjedala celih deset let. Vida Tauferjeva je bila rojena leta 1903 v Toplicah pri Zagorju. Že od zgodnje mladosti je bila vsa predana pesmi in si je kmalu priborila osrednje mesto v slovenski poeziji. Svoje pesmi je objavljala v vseh naših vidnejših revijah in je bila kot edina ženska uvrščena v reprezentativno antologijo Slovenske sodobne lirike v letu 1933. Njen pesniški ugled je rasel vse bolj tudi preko slovenskih in jugoslovanskih mej s prevodi v najrazličnejših jezikih.

Razmeroma pozno — leta 1939 — je izšla njena prva zbirka »Veje v vetru«, po dobrem desetletju ji je sledila druga »Izbrani listi« in spet po desetletju tretja »Svetli sadovi«.

Njene pesmi so neposredne in tople, pisane s tenkim poslušom za izvirno in plemenito besedo. Priroda, ljubezen in smrt — v te prasile je uglasila svojo pesniško izpoved in v njej izpovedala svoj strah pred življenjem, svoja razočaranja in bolečine. Njena lirika je skrbno izdelana in ubrana v otožno melodijo.

Jana

Vida Taufer

MAKI

Listi tvojih makov so poljubi,
njihov dih na mojih licih spi,
vsi gorijo kakor luč k obljubi,
polni svetle sreče in moči.

Kmalu bom ležala v tesni krsti,
živi maki bodo še žareli,
spet jih bodo vzeli tvoji prsti
in jih s toplo mislijo objeli.

Tákrat boš občutil mojo srečo,
boš spoznal, kako sem te ljubila.
Tiho boš prižgal voščeno svečo,
s svetlim sijem nama bo svetila.

Sen bo trepetal na listih maka,
dih ljubezni ti prekril bo lice,
te ovil tesnó ko steblo slaka
in poljubljaj rahle boš cvetice.

Naša beseda

Sredi vsakdanjih skrbi se le poredko ustavimo in zamislimo nad tem, kako neizčrpna in mnogostranska je izrazna moč jezika. Toda, kdo izmed nas ni vsaj kdaj že vprašal, kakšna je zveza med pojavi okrog nas in besedami, s katerimi bi hoteli vse to zajeti? Kdo ni zastrmel nad izvirnostjo in iznajdljivostjo človekove domišljije, ki je stvarjem dajala tako čudovita imena?

Materin jezik je dragotina; domača beseda za nas ostane prežeta s toplino, ki ožarja naše prve korake v življenje. V tki-
vu našega jezika se prepleta naša zgodovina z živo sedanostjo; v njem so ustvarjali veliki umetniki, oplemenitili so naš izraz in mu dali gibčnost. Zato smo tudi mi dolžni svoj jezik gojiti in ga spoznavati.

V našem koticu z gornjim naslovom bo RODNA GRUDA v letniku 1967 objavljala kratke prispevke, ki bodo preprosto in razumljivo razpravljali o najrazličnejših vprašanjih, s katerimi se srečujemo vsak dan, ko pišemo, govorimo ali samo premišljujemo o slovenščini.

Radi bi prisluhnili predvsem vašim željam in hotenjem, zato vas prosimo, da nam pišete o vsem, kar vas zanima ali vznemirja v zvezi z materinščino. Rubriko bo vodil avtor učbenika SLOVENŠČINA ZA VAS, prof. Franc Jakopin.

Arthur Rubinstein gostoval v Ljubljani

Zadnje dni oktobra je v Jugoslaviji gostoval sloviti ameriški pianist Arthur Rubinstein. Nastopil je v Beogradu, Zagrebu in v Ljubljani. Dne 25. oktobra je koncertiral v veliki unionski dvorani in s svojim mojstrstvom izzval navdušene aplavze številnega občinstva, ki je ustvarilo skupno z izvajalci izredno slovesno razpoloženje v dvorani. Tako je bil izredni koncert orkestra Slovenske filharmonije, ki mu je dirigiral Bogo Leskovic, ves v znamenju najznamenitejšega pianista sveta. Vsa pozornost številnega občinstva je bila osredotočena nanj, ki je prevzel nase težji dve tretjini programa.

»V Jugoslavijo sem prišel zato, da bi lahko spet malo poskusil vse jezike,« je dejal Arthur Rubinstein v pogovoru z novinarji.

O svojem obisku v Jugoslaviji pa je pripovedoval tudi konkretnije: »Ljubljana in Zagreb sta me kot mesti očarala, kakor tudi pokrajina med njima. Veliko ste trpeli med vojno in pozneje, pa nekam dobro izgledate, niste potlačeni. In to dela name globok vtis.«

Rado Vouk

Honourable guest in Yugoslavia

The famous American pianist Arthur Rubinstein visited Yugoslavia in the latest days of October. He gave concerts in Beograd, Zagreb and on 25th October he concerted also in Ljubljana in the big Union Hall where his masterly performance rose enthusiastic applause of the numerous public. It was a fantastic performance of the Slovene Philharmonic Orchestra, conducted by Bogo Leskovic.

This world's most prominent pianist said about his tour through Yugoslavia: »To speak about Ljubljana and Zagreb as towns, they have fascinated me as well as the country between them. During the war and after it you must have had suffered a lot, however it seems to me you look well now — you are not depressed.«

Naš basist Ladko Korošec se vsem iz srca zahvaljuje

Ladka Korošča, našega slavnega basista, smo srečali pred ljubljansko televizijsko postajo, kjer je za televizijske gledalce povedal nekaj vtisov o svojem nedavnem gostovanju v ZDA. Ko smo ga zaprosili za razgovor, je s širokim nasmehom dejal:

»Za Rodno grudo iz srca rad. Že sam sem bil namenjen na Izselsjensko matico s prošnjo, da posredujete mojo iskreno zahvalo vsem rojakom za prisrčen sprejem in za vso ljubeznivo pozornost, ki so mi jo izkazovali ves čas mojega gostovanja v ZDA.

»Kadar odhajam v tujino, me zmerom preganja občutek bojazni in negotovosti; vznemirja me misel na tujo deželo, na tuje ljudi na tuj jezik. A glejte: tam v daljni Ameriki, kot da nisem prišel v tujino! Povsod sem srečaval domače ljudi, povsod slišal domačo govorico. Zelo sem vesel, da sem spoznal naše tamkajšnje rojake in srečen sem, če sem jim s svojim petjem pričaral košček domovine.«

Tudi mi smo veseli, da lahko zapišemo te besede. In ko prebiramo v Prosveti poročilo o Koroščevih koncertih, vidimo, da je veselje obojestransko. Tudi ameriški rojaki so srečni, da jim je pel rojak iz Slovenije — umetnik, ki mu ploska svet.

Vendar, začnimo od začetka! Kako je pravzaprav prišlo do tega gostovanja? Kdo je bil pobudnik zanj?

»Bilo je med lanskim gostovanjem na Japonskem,« pripoveduje Ladko Korošec, »ko sem z zagrebško Opero pel vlogo Varlaama v Musorgskega operi »Boris Godunov«. Tedaj me je slišal menager iz Chicaga in mi ponudil gostovanje v isti vlogi v chicaški Operi. Še preden sem se vrnil z Japonske v domovino, me je doma že čakala pogodba za štiri predstave...«

In tako je v letošnji jeseni naš umetnik z letalom odpotoval v Chicago.

»Čez tri dni sem imel prvo vajo s solisti,« nadaljuje Ladko Korošec. »Želeli so, da se najprej malo privadam. Toda — priznam — kljub temu sem imel veliko tremo. Če naštejemo le nekaj svetovno znanih imen solistov, boste mojo tremo lahko razumeli. Moji partnerji so bili: Flavia Acosta, Milen Pavnov, Hubert Kraus, Wiliam Wildermann, Lothar Ostenburg in v naslovni vlogi slavni Bolgar Nicolai Giurov. Dirigiral pa je Bruno Bartoletti. Ko sem odpel prvo arijo, je dirigent prekinil vajo in mi čestital. Takoj mi je bilo laže pri srcu. In ko so pri naslednji vaji z orkestrom — lahko rečem, da je to eden najboljših orkestrom na svetu — po ariji, ki jo odpojem v krčmi, vsi godbeniki odložili instrumente in mi stoje zaploskali, sem vedel, da sem uspel.«

Na vseh štirih predstavah je chicaško občinstvo ploskalo našemu pevcu na odprtih scenah. Da je bil njegov uspeh res popoln, pričajo tudi pogajanja z menagerjem za nova gostovanja v prihodnjem letu.

»Kljub temu sem bil nekoliko začuden,« pripoveduje Ladko Korošec, »ko je po zadnji predstavi vstopil v mojo garderobo neznan gospod in me začel meriti. Bil je operni krojač, ki ga je poslala direktorica opere, gospa Fox, z naročilom, naj mi vzame mero za kostum, ki ga bom rabil na gostovanju v naslednjem letu.«

V kateri operi bo pel, pa nam zaenkrat ni hotel izdati, pač pa je z velikim navdušenjem pripovedoval o nastopih na petih koncertih, za katere je dala pobudo Slovenska izselsjenska matica. Na teh koncer-

tih — dva sta bila v Milwaukeeju, eden za rektorat, profesorje in študente univerze v Normal Illinois ter po eden v Clevelandu in Chicagu — je nastopal skupaj z Dolores Ivančičevo, bivšo štipendistko Slovenske izselsjenske matice. Pela sta slovenske narodne in umetne pesmi ter operne arije. Za nameček je Korošec recital Kettejevo pesem »Pijanec«. Vsi koncerti so bili razprodani, naši rojaki, pa tudi drugi Američani, so bili navdušeni.

»Dolgo se bom spominjal vseh številnih rojakov — bilo jih je preveč, da bi naštel vsa imena — ki so mi stisnili roko in obljubili, da se v prihodnjem poletju vidimo v domovini. Občudoval sem njih domačo govorico, ki jim teče gladko, čeprav že 30 in 40 in še več let niso bili v domačem kraju.

Še enkrat vsem skupaj iskrena in srčna hvala!«

Jana Milčinski

100 let

Jugoslovanske akademije znanosti in umetnosti

Letos mineva sto let, odkar je bila v Zagrebu ustanovljena Jugoslovanska akademija znanosti in umetnosti. Svečana proslava tega dogodka je bila 10. novembra v Zagrebu, najprej pa so počastili spomin ustanovitelja Josipa Juraja Strossmajerja in Franja Račkega. Tej proslavi so prisostvovali tudi zastopniki številnih drugih akademij in znanstvenih ter kulturnih ustanov iz domovine ter iz 30 dežel sveta, kar dokazuje, kako široko je zagrebška akademija s svojim delom in ugledom prodrila v svet. Siavnostni govor na tej proslavi je imel predsednik republike Tito, ki je poudaril izreden pomen znanosti za hitrejši razvoj dežele. Pozdravne govore so imeli tudi zastopniki ostalih domačih in tujih akademij. Velika in svečana proslava te naše najstarejše akademije je tako prerasla v široko srečanje in izmenjavo mnenj mnogih pomembnih znanstvenikov in umetnikov iz naše dežele in iz mnogih svetovnih središč.

OPATIJA 66

**Karlo
Metikoš**

Lado Leskovar

Bojan Kodrič

FESTIVAL NAD FESTIVALI

MARJAN RAZTRESEN

Ko so v začetku letošnjega leta gostovali jugoslovanski pevci v Sovjetski zvezi, so jim dali za tolmača in spremljevalko prikupno Tamaro Boljanskajo, študentko slavistike na moskovski univerzi. Mlada Tamara je pevce spremljala na celotnem potovanju, ki je trajalo več kot mesec dni. Posebno sta se sprijateljila z mladim zagrebškim pevcem Karlom Metikošem.

Topla misel na Tamaro ga je spremljala še potem, ko je letalo že letelo proti domovini. V srcu se mu je porajala melodija. In doma v Zagrebu je sedel za klavir in jo zaigral ter nato napisal note. Svojemu prijatelju Arsenu Dediču, ki je eden izmed

najbolj znanih pevcev popevk, je razodel svoje srečanje s Tamaro. Ta mu je napisal besedilo. In tako se je rodila nova popevka Tamara.

Popevko je poslal na natečaj za letošnji opatijski festival, najuglednejši jugoslovanski festival zabavne glasbe.

Članom strokovne žirije, ki je popevke izbirala je bila Metikoševa skladba všeč in so jo uvrstili v spored. Še bolj pa je bila všeč poslušalcem v dvorani, ki so ji prisodili tretje mesto.

Njen avtor ni mogel priti v Opatijo, da bi pesem sam zapel ali vsaj poslušal. Že nekaj mesecev je namreč na gostovanju po

Hiltonovih hotelih v Evropi ter na Bližnjem Vzhodu. V času opatijskega festivala je bil v Atenah.

Prav te dni je odpotoval v Bejrut, kjer bo nastopal nekaj mesecev. Ni si mogel kaj, da ne bi pisal Tamari v Moskvo, naj mu pride nasproti, da bosta proslavila uspeh iz Opatije.

Srečala sta se v Bakuju in si po ločitvi ponovno obljubila, da si bosta pisala, kakor sta si doslej.

Verjetno ta zgodba nikoli ne bi prišla na dan in ne bi bila objavljena, če ne bi pesem »Tamara« dobila visokega priznanja poslušalcev na letošnjem opatijskem festivalu popevk, ki je bil v začetku oktobra.

Na tem festivalu so po nekaj letih spet nastopili v velikem številu slovenski glasbeniki. Pet slovenskih skladateljev je poslalo pet popevk na ta festival: Jože Privšek, ki je dobil mnogo pohval med svojim šolanjem v Združenih državah Amerike, je poslal pesem »Kadar pride dež«, Ati Soss »Hiša mojih sanj«, Boris Kovačič »Na nebu ni cest«, Jure Robežnik »Čez sedem rek« in Mojmir Sepe »Odtrgala bom zelen list«. Te pesmi so zapeli najbolj znani slovenski pevci Marjana Deržaj, Majda Sepe, Elda Viler, Berta Ambrož, Alenka Pinterič in Lado Leskovar. Najbolje med pesmimi se je uvrstila odlična Privškova skladba »Kadar pride dež«, ki ji je strokovna žirija na festivalu prisodila drugo mesto. Prav tako odlično se je odrezal pesnik Gregor Strniša, ki je napisal besedilo pesmi »Čez sedem rek« in dobil zanj prvo nagrado.

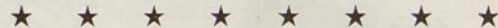
V celoti je nastopilo v Opatiji sedemnajst jugoslovanskih pevcev, ki so zapeli dvajset pesmi. Medtem ko so poslušalci v dvorani in tisti pri televizijskih in radijskih sprejemnikih izbrali prva dva večera najboljše med njimi, so izbirali zadnji večer med dvanajstimi dobrimi najboljšje letošnje skladbe in jim podelili nagrade.

Strokovna žirija je prisodila prvo mesto Arsenu Dediću za popevko »Niti ti, niti jaz«, drugo, kot že rečeno, mojstru Jožetu Privšku in tretjo Stipici Kalogjeri za »Naslove moje mladosti«. Poslušalci so se nasprotno odločili takole: prvo mesto so prisodili kompoziciji Jovana Adamova, študenta iz Novega Sada, »Naj to ne bo spomladi«, drugo Alfija Kabilja »Ti odloči« in tretje Karlu Metikošu za »Tamaro«.

Strokovnjaki, ki so prisostvovali festivalu, zatrjujejo, da je bil letošnji festival v Opatiji najboljši izmed vseh dosedanjih.

Alenka Pinterič

Vsi slovenski pevci popevk, ki so sodelovali na letošnjem opatijskem festivalu, v razgovoru z našim reporterjem

OTROCI BERITE LJUBI OTROCI!

KO SEM SE VRAČAL IZ ŠOLE, MI JE PRVA LETOŠNJA SNEŽINKA SEDLA NA NOS. POTEM ŠE ENA IN ŠE ENA IN ŠE ENA.

»JUHEJ!« SEM ZAVRISKAL, »ZIMA JE TU! IN KMALU BO NOVO LETO! STARO LETO PA SE POSLAVLJA.«

KAJ VSE SE JE V TEM LETU ZGODILO! POSTALI SMO ZA PED VIŠJI IN ZA ŠČEPEC PAMETNEJŠI. IZVEDELI SMO MNOGO ZANIMIVEGA IN VIDELI MNOGO LEPEGA. KDO VE, KAJ VSE NAS ČAKA V NOVEM LETU?

»SREČA!« JE REKEL DIMNIKAR, KO JE DAVI OMETEL NAŠ DIMNIK.

»ZDRAVJE,« JE REKLA MAMA IN MI NATAKNILA ČEPICO NA GLAVO.

»NAJVAŽNEJŠI JE MIR!« JE REKEL OČKA, KI JE POSLUŠAL RADIJSKE NOVICE.

JAZ PA SEM POMISLIL: VAŽNO JE, DA BOMO OTROCI Z VSEH DELOV SVETA ZMEROM OSTALI PRIJATELJI. POTEM BOMO ZMEROM V MIRU IN SREČNO ŽIVELI!

ŽELIM VAM VSE DOBRO IN VAS LEPO POZDRAVLJAM!

VAŠ MIHEC

UGANKA

ŽENA V BELI SRAJCI
TRUDNO JE LEGLA
NA ZEMLJO;
PO BELI SRAJCI
TEKAJO ZAJCI –
KAJ JE TO?

(zima)

JANA MILČINSKI

MATIČEK ASTRONAVT

MATIČEK JE ODPRL OČI IN SE RAZGLEDAL PO SOBI. BLEDA, ZASPANA SVETLOBA JE MEŽIKALA SKOZI OKNO; VSENAOKROG JE BILO MRAČNO IN TIHO, LE URA V KOTU JE Z ENAKOMERNIM TIKTAKANJEM MERILA ČAS.

MATIČEK SE ZAČUDI: DEVET BO ŽE, S CESTE PA NI SLIŠATI NE GLASU, NE KORAKA, NE ROPOTA AVTOMOBILOV. ALI JE VSE MESTO ZASPALO?

ZLEZE IZ POSTELJE, SI NATAKNE COPATE IN POGLEDA SKOZI OKNO. CESTA IN STREHE IN OGRAJA ONSTRAN ULICE – VSE JE POKRITO Z DEBELO SNEŽNO ODEJO IN IZPOD NEBA SE USIPAJO DEBELI KOSMI SNEGA.

KAKO LEPO!

MATIČEK PRITISNE NOS OB ŠIPO IN SE ZAGLEDA V SNEŽINKE. TOLIKO JIH JE, DA SO VIDETI KOT BELA, ČIPKASTA ZAVESA, KI BREZ PRESTANKA PADA, PADA, PADA. MATIČEK JO GLEDA DOLGO IN NEPREMIČNO, NENADOMA PA SE ZAČUDI: ZDAJ SNEŽINKE NE PADAJO VEČ, PAČ PA SE ON DVIGA VEDNO VIŠE IN VIŠE, MED SIVE OBLAKE, POD VISOKO NEBO. MORDA BO PRIŠEL DO LUNE? MORDA BO PRIŠEL DO ZVEZD? MORDA BO CELO ASTRONAVTE PREKOSIL?

IN TAKO BREZ DIHA STRMI V SNEŽINKE IN NE POGLEDA NE LEVO IN NE DESNO. BOJI SE, DA BI SE MU OD VIŠINE V GLAVI ZVRTELO IN BI ŠTRBUNKNIL KDO VE KAM.

TEDAJ PA NA OKNU NASPROTNE HIŠE ZAGLEDA DROBNO DEKLICO, KI TAKO KOT ON, TIŠČI SVOJ NOSEK OB ŠIPO, IN SKOZI TIŠINO ZASLIŠI NJEN TENKI GLAS: »ALI TUDI TI POTUJEŠ MED ZVEZDE?«

MATIČEK PRIKIMA.

»POTEM LAHKO POTUJEVA SKUPAJ!« MU SPET ZAKLIČE TENKI GLAS.

MATIČEK ŠE ENKRAT PRIKIMA. VESEL JE, DA JE NAŠEL SOPOTNICO ZA TO DOLGO, SAMOTNO POT.

IN TAKO STA POTEM POTOVALA SKUPAJ, STRMEČ V SNEŽINKE KOT DVA ASTRONAVTA, VSE VIŠE IN VIŠE IN MORDA ŠE DANES POTUJETA, ČE NI MEDTEM ŽE NEHALO SNEŽITI.

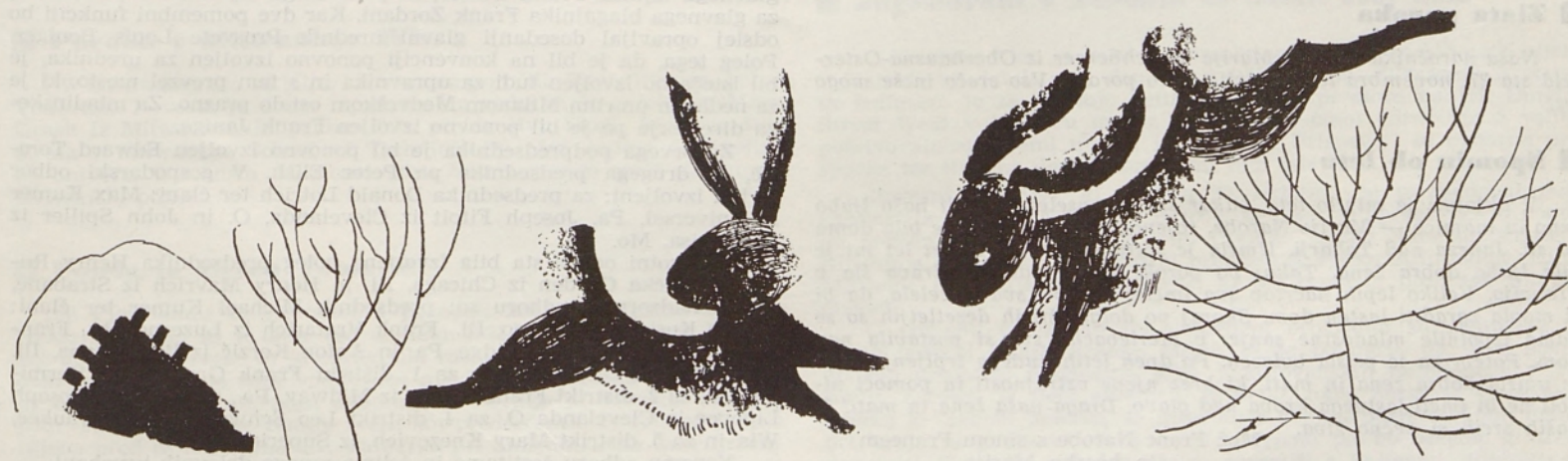
Matej Bor:

MEDVED

V ZIMSKIH MESECIH SMRČE
MEDVED SPI IN SANJA
O ČEBELAH, KI LETE
LAHKIH KRIL IZ SPANJA.

IN ŠE PREDEN JE POMLAD,
ŽE PRED PANJEM KLIČE:
»ČUJTE, JAZ MEDU BI RAD
BRŽ ZA MEDVEDIČE!«

A ČEBELE: »KAJ RENČIŠ!
NI ŠE ZIME KONEC!
KO JE BO, GA PA DOBIŠ
VELIK, ZVRHAN LONEC!«

FRANCIJA

■ Prijetna zabava

V soboto 22. oktobra je naše društvo Bratstvo in jedinstvo skupno s klubom našega poslaništva v Salle des Fetes de Mairie priredilo zabavo, ki je zelo lepo uspela. K lepemu uspehu je veliko pripomogla skupina rudarjev iz Trbovelj, ki so se ob svojem obisku v Franciji ustavili v Parizu in sodelovali na prireditvi. Zabave se je udeležilo 350 do 400 obiskovalcev, ki so bili očitno zadovoljni.

Petrović

■ Ob proslavi v Sallauminesu

Povabilu Združenja Jugoslovanov v Severni Franciji na proslavo narodnega praznika SFRJ 29. novembra, ki je bila že v nedeljo 23. oktobra v veliki občinski dvorani v Sallauminesu, smo se odzvali tudi nekateri rojaki iz oddaljenega Donai in okolice z namenom, da skupaj solidarno praznujemo naš praznik. Ne morem pa opisati mojega občutka ob vstopu v veliko okrašeno dvorano in ob pogledu na slavnostno tribuno z uglednimi gosti z ambasade iz Pariza, z županom občine Sallaumines, tajnikom Slovenske izseljenske matice iz Ljubljane, ter z našimi dragimi glasbeniki — Veselimi rudarji iz Trbovelj.

Na odru ni bilo nam vsem tako domače slike tovariša Tita in društvene zastave, ki jo je naše Združenje iz Donai-Oignic-Nord pred letom podarilo Združenju v Sallauminesu. Ko sem se pri znancih pozanimal, kaj je temu vzrok, sem zvedel, da so na seji odbora že pred nekaj tedni razpravljali o tem praznovanju in ker se predsednik Kastelic z drugimi člani odbora ni strinjal, je — čeprav je bil v manjšini — odstopil.

Mislím, da je predsednik Kastelic storil veliko napako: če že noče več imeti opravka z nami, potem bi moral odboru vsaj vrniti društveno zastavo in sliko tovariša Tita. Upam, da bo tov. Kastelic bral te vrstice v Rodni grudi in da bo začel o tem razmišljati ter da bo prišel do zaključka, da se je preneglil in da bo spet prišel nazaj med nas, ker je le tu njegovo mesto. Zavedati se moramo, da vsi pomenimo vse, eden pa nič.

Lenič Edi, Montigny en Ostrevent

■ Zahvala

Nedavno sem se vrnila iz Francije v svoj domači kraj. Kot zvesta naročnica in bralka Rodne grude vas prosim, da objavite naslednjo mojo zahvalo:

Gospodu Justinu Čebulu, rue de la Liberte 62 v Lievinu, Francija, se najpristrčneje zahvaljujem za ves njegov trud in prizadevanje ob moji vrnitvi v domovino. Prihranil mi je veliko poti in mi olajšal vrnitev.

Ana Dacar, Laško

■ Zlata poroka

Naša naročnika Karl in Marija Hirschberger iz Oberhausna-Osterfeld sta 27. novembra letos slavila zlato poroko. Vso srečo in še mogo let!

■ Spomin ob letu

V oktobru je minilo leto, odkar smo za vselej izgubili našo ljubo ženo in mamico — Marijo Narobe, rojeno Brodnikovo, ki je bila doma od sv. Janeza nad Teharji. Umrla je stara 58 let. Štirideset let mi je bila ljuba dobra žena. Takoj po poroki sva mlada in zdrava šla v Francijo. Veliko lepih načrtov sva imela; najboljša sva si želela, da bi si mogla zgraditi lasten dom. Skoraj po dolgih štirih desetletjih so se nama izpolnile mladostne sanje: v Merlebachu sva si postavila nov dom. Potem pa je prišla bolezen. Po dveh letih hudega trpljenja nam je umrla dobra žena in mati, ki brez njene vztrajnosti in pomoči nikoli ne bi imeli lastnega krova nad glavo. Dragá naša žena in mati! V naših srcih si večno živa.

Mož Franc Narobe s sinom Francem in hčerko Marijo

Pokojna Marija Narobe iz Francije

ZDA

■ Pomembne resolucije SNPJ

Na 18. redni konvenciji SNPJ so zborovalci sprejeli dvaintrideset resolucij, ki so zagotovile, da bo jednota tudi v bodoče trdno stopala po poti svojih naprednih svobodomiselnih načel.

SNPJ se je vedno zavzemala za mir med narodi. Posebna resolucija v zvezi z vojno v Vietnamu priporoča, kar je želja vseh svobodoljubnih ljudi po svetu, da se vietnamska vojna konča s pogajanjem, na katerih naj bodo zastopani tudi predstavniki osvobodilnega gibanja Južnega Vietnama.

Pomembna je tudi resolucija, ki govori o publikacijah SNPJ — o uradnem glasilu Prosveti in o mladinski reviji Voice of Youth. Kakor doslej naj ostane jednotin tisk predvsem namenjen propagandni dejavnosti SNPJ, delavski izobrazbi in kulturi in naj bo urejevan na temeljih svobodomiselnih demokratičnih načel.

Jednota je bila od začetka zagovornica delavskih unij, ki se bore za izboljšanje delovnih pogojev, primerne zasluge ter za pravično delitev delavskih pridobitev. O tem govori tudi posebna resolucija, v kateri je osvojen tudi predlog o posebnem unijskem znaku.

Mladina je bodočnost organizacije, zato naj SNPJ v bodoče posveti še več pozornosti razvoju mladinskih krožkov in mladinski aktivnosti, pravi med drugim resolucija, ki govori o mladini. Mlade člane, ki v določenih dobi prestopijo v oddelek odraslih, je treba sproti zamenjati z novimi mladimi močmi.

Pri izvolitvi novega glavnega odbora ni bilo večjih sprememb. Njegova delovna doba bo trajala od 1. januarja 1967 do 31. decembra 1970. Izvoljeni so bili: za glavnega predsednika Joseph Culkar, za glavnega tajnika Frank Groser, za pomožnega tajnika Joseph Umeck, za glavnega blagajnika Frank Zordani. Kar dve pomembni funkciji bo odslej opravljal dosedanji glavni urednik Prosvete Louis Beniger. Poleg tega, da je bil na konvenciji ponovno izvoljen za urednika, je bil istočasno izvoljen tudi za upravnika in s tem prevzel mesto, ki je za nedavno umrlim Milanom Medveškom ostalo prazno. Za mladinskega direktorja pa je bil ponovno izvoljen Frank Janiga.

Za prvega podpredsednika je bil ponovno izvoljen Edward Tomšič, za drugega predsednika pa Peter Elish. V gospodarski odbor so bili izvoljeni: za predsednika Donald Lotrich ter člani: Max Kumer iz Universal, Pa, Joseph Fifolt iz Clevelanda, O. in John Spiller iz St. Louisa, Mo.

V porotni odbor sta bila izvoljena poleg predsednika Henry Rupterta, Tončka Garden iz Chicaga, Ill. in Henry Mavrich iz Strabane, Pa. V nadzornem odboru so: predsednik Michael Kumer ter člani: Joseph Kosich iz Chicaga, Ill., Frank Vratarich iz Luzerne, Pa., Frances Rosenberger iz Ambridge, Pa. in Anton Kerzič iz Waukegana, Ill.

Distriktni zastopniki so: za 1. distrikt Frank Gradisek iz Hermine Pa., za 2. distrikt Frank Lukan iz Midway, Pa., za 3. distrikt Joseph Lipovec iz Clevelanda O. za 4. distrikt Leo Schweiger iz Milwaukee, Wis. in za 5. distrikt Mary Knezovich, iz Superior Wyo.

Novemu odboru čestitamo in želimo mnogo delovnih uspehov!

■ Res bi nam prav prišli Ribničani, da bi razširili dvorano

V bogati kulturni kroniki clevelandskih Slovencev je bil prav gotovo posebej pomembno slavje jubilejni koncert Zarje — prirejen v počastitev 50-letnice zbora 30. oktobra v Slovenskem domu na Recher cesti v Clevelandu.

Jubilejni zbor (čeprav ne v celotni sestavi) smo v Sloveniji letos srečali na več nastopih, ki so med poslušalci poželi res toplo priznanje, zato nas ni prav nič presenetilo sporočilo podpredsednice zbora Jennie Faturjeve, ki nam v svojem kratkem pismu sporoča, da je koncert z jubilejnim slavjem res izredno uspel, in da bi potrebovali Ribničane, ki bi jim kakor v znani ribniški zgodbi — razširili dvorano, da bi mogli vanjo vsi obiskovalci.

Ob jubileju je Zarja izdala lično programsko knjižico, v kateri je kratko zajeta bogata zgodovina pevskega zbora Zarje. Naj se tu kratko ustavimo samo pri programu jubilejnega koncerta, ki je bil bogat in skrbno izbran. Začeli so z delavsko himno Ivana Zajca, ki je pred desetletji zboru utrla pot. Ves program je pestro izbran, z vidno željo, da bi vsakemu od številnih poslušalcev, starejših in mlajših nekaj dal in povedal. Mešani zbor, moški zbor, ženski zbor, kvartet, duet in solisti so poleg narodnih peli pesmi znanih slovenskih skladateljev: Vodopivca, Venturinija, Prelovca, Pahorja, Mihelčiča, Simonitija ind. Svojega ameriškega pesnika in skladatelja Ivana Zormanana so se spomnili s pesmijo, Oj, večer je že. Na programu ni manjkalo tudi Johana Strausa in B. Smetane (iz Prodane neveste), pa seveda naših tako popularnih Avsenikov in Borisa Franka, ki so razgibali prav gotovo starejše in mlade. V angleščini je zapel trio Zarjinih pevk Stantonova Nevina: Mighty Lak' a Rose.

Zborovodkinja je bila temperamentna Josephina Turkmanova. Na klavirju pa sta pevce spremljala Edwin M. Poljšak in Evelyn Heflin.

Verjamejo, da je bil lep večer in Zarjanom zanj toplo čestitamo!

■ Stanley Žele umrl

V Berwynu je konec septembra umrl za posledicami težke operacije znani naprednjak in zaslužni mož Stanley Žele. Doma je bil s Pivke na Krasu, od koder je odšel še mlad; doživel je komaj 69 let. Stanley je bil med našimi ameriški Slovenci splošno znan in priljubljen. Bil je član društva Pioneer št. 559 SNPJ. Nad 45 let je bil uslužben v tajništvu urada SNPJ. Znan je tudi kot dober risar. Z ilustracijami je opremil več Ameriških družinskih koledarjev, dalje mladinsko knjigo Voice of Youth itd. Bil je tudi znan dopisnik Prosvete. Med bralci so bili zlasti znani in priljubljeni njegovi opisi znamenitih Slovencev, ki so se uveljavili na ameriških tleh.

■ Poroka v Milwaukee Wis.

V Milwaukee sta se letos 13. avgusta poročila Paul Dreis in Anica Vodovnik. Nevesta je doma iz zelene Stajerske in je nečakinja Mary Grash iz Milwaukee, ki pridno dela pri društvu Slogi. Anica je študirala v Milwaukee School of Technology, njen soprog pa študira na univerzi Wisconsin. Mlademu paru želimo mnogo sreče na skupni življenjski poti!

■ Umrla je Helen Tomažič

V Clevelandu so 20. oktobra pokopali znano društveno delavko Helen Tomažič, ki je bila vse od leta 1921 aktivna članica Slovenske dobrodelne zveze in je opravljala različne funkcije v društvu Naš dom št. 50. Bila je tudi voditeljica mladinskega krožka »SDZ Buds« in več let članica glavnega odbora SDZ. Veliko je delovala tudi pri podr. št. 47 Slovenske ženske zveze kot predsednica. Pokojnica je bila rojena pred 68 leti v vasi Sv. Valburga pri Smledniku na Gorenjskem. V ZDA pa je prišla leta 1920.

ARGENTINA

■ Vinko Batagelj

7. oktobra so na buenosaireskem pokopališču pokopali zavednega Slovence Vinka Batagelja, ki je bil skoraj 40 let trdno povezan z življenjem slovenske naselbine v Argentini. Rojen je bil v vasi Gojače v Vipavski dolini, od koder je leta 1929 prišel v Argentino. Že od vsega začetka je sodeloval pri slovenskih organizacijah. Ko so v maju leta 1935 ustanovili Slovensko podporno društvo Simbron, je bil izvoljen za glavnega tajnika, od leta 1956 pa je bil predsednik tega društva. Udejstvoval se je tudi kot režiser in igralec; bil je tudi ustanovitelj slovenske knjižnice »Emilia Miklavič de Bajt«, sodeloval pa je tudi pri organizaciji prvih tečajev slovenskega jezika v Villa Devoto leta 1936.

Med zadnjo vojno je pomagal pri zbiranju pomoči za domovino, po vojni, leta 1947, ob ustanovitvi Slovenskega doma pa je bil v glavnem odboru kot blagajnik.

Ob grobu so se od pokojnika poslovili predsednik društva Simbron g. Silvio Pavlin ter mnogi znanci in prijatelji. Pokojnik je zapustil vdovo Rozalijo in dva sinova. Naj mu bo lahka tuja argentinska gruda!

Armando Blažina

KANADA

■ Jugoslovani v Torontu so dobili svoj dom

V Torontu, kjer je največja naselbina jugoslovanskih izseljencev v Kanadi, so dobili svoj dom v središču mesta. Združenje Bratstvo in jedinstvo je za obdobje petih let najelo prostore na III. Dundas Street Weat v središču mesta. Prostore so člani združenja z veliko požrtvovalnostjo sami uredili in obnovili. Prispevali so denarne prispevke ter številna darila, med temi tudi televizor.

Slovesni otvoritvi, ki je bila 23. oktobra, je predsedoval podpredsednik združenja Marjan Kružič, za njim je spregovoril o pomenu novega doma predsednik John Divjak. Zbrane člane in prijatelje združenja so pozdravili še častni predsednik Boško Milutinović, Hilda Miličević ter Buljana Arsenjevič, ki je sporočila pozdrave mlajših članov.

O pomenu svečanosti ter delovnem programu združenja je izčrpno poročal tajnik Branko Mihić, ki je poudaril, da so z novim domom uresničili dolgoletno željo jugoslovanskih naseljencev v Torontu. Začetek je sicer skromen, je dejal, toda, nekaj je storjenega. Koliko to članom pomeni, so dokazali s svojim požrtvovalnim delom pri urejanju prostorov in z darili. Opremo pa bo seveda še treba dopolniti. Tako bo treba knjižnico opremiti s knjigami, čitalnico pa

s časopisi in revijami iz Kanade in Jugoslavije. Posebej so zaželele publikacije izseljenskih matic, nadalje športni in humoristični časopisi in podobno. Nabaviti bo treba tudi športne potrebščine in nekaj šahovskih garnitur.

Se posebej pa potrebujemo knjige za našo mladino — je poudaril tajnik Mihič. Učenje materinega jezika je naša dolgoletna želja in potreba, ki jo zdaj lahko uresničimo. Otvoritev teh prostorov je začetek, ki naj bi pripeljal do položitve temeljnega kamna za prvi jugoslovanski dom v Torontu.

Združenje Bratstvo in jedinstvo bo tudi prihodnje leto organiziralo skupen obisk Jugoslavije in so že začeli s pripravami. Prav tako pričakujejo, da bo tudi Kanado prihodnje leto ob njeni stoletnici obiskalo veliko Jugoslovancev. Posebej toplo že zdaj pozdravljajo naši rodoljubni rojaki obisk predsednika Tita, ki bo vsekakor doprinesel k še tesnejšim stikom med obema deželama.

■ Hokejisti iz Kanade gostujejo v domovini

Slovensko nogometno društvo iz Toronta bo letos v decembru obiskalo Slovenijo. S skupino bo potovalo tudi zbrano moštvo jugoslovanskih hokejistov iz Toronta, ki bodo v Sloveniji odigrali nekaj pri-

jateljskih tekem z domačimi moštvi. Odigrali bodo 4 do 5 tekem. Fantje so se za to tekmovanje pridno pripravljali in trenirali. V Slovenijo pridejo z letalom sredi decembra, vračajo pa se 18. januarja. Tajnik Slovenskega nogometnega društva iz Toronta je Anthony Vršič. Kako se bodo športniki odrezali, bomo povedali prihodnjič.

■ V Torontu skupna proslava

Iz poročila združenja Bratstvo in jedinstvo v Torontu povzemamo, da so naši rojaki iz Toronta in okolice jugoslovanski narodni praznik proslavili na skupni proslavi, 27. novembra popoldne v dvorani New Yorker gledališča. Vsebinsko za koncertni del so izbrali na posebni konferenci, ki je bila 6. novembra v Torontu in so bili nanjo povabljeni vsi rodoljubni Jugoslovani. Na programu so imeli tudi film Pesem, posnet po romanu Oskarja Daviča.

O tej proslavi bomo podrobneje poročali prihodnjič, ko bomo pisali tudi o proslavah v drugih naselbinah naših rojakov. Gradivo za to številko moramo oddati v tisk namreč že pred praznikom.

Izplačevanje jugoslovanskih pokojnin v tuje države

V zadnjem času so se množile pritožbe naših rojakov, jugoslovanskih upokojencev, ki prejemajo jugoslovanske pokojnine in druge dajatve jugoslovanskega socialnega zavarovanja v druge države, da se jim te dajatve izplačujejo neredno in celo v občutno manjših zneskih kot poprej. Prizadetim rojakom v večini primerov niti ni bilo pojasnjeno, odkod nenadno znižanje ali celo ukinitvev jugoslovanskih pokojninskih in drugih dajatev, še manj pa obrazloženo, kaj nameravajo storiti jugoslovanske oblasti, da bi se to stanje popravilo. Zato naj v tem sestavku na kratko obrazložimo, zakaj je prišlo do teh pojavov in kako namerava jugoslovanska vlada rešiti to vprašanje.

Ni težko uganiti, da je po sredi nova pariteta jugoslovanskega dinarja nasproti drugim valutam, uzakonjena z dnem 1. julija oziroma 26. julija 1965. Ta pariteta je prinesla nov tečaj jugoslovanskega dinarja nasproti ameriškem dolarju (1 dolar 1000 starih dinarjev oziroma sedaj 1250 starih dinarjev). Do tega novega tečaja so se izplačevale jugoslovanske pokojnine in druge dajatve v tuje države še po starem tečaju dinarja nasproti dolarju oziroma drugim valutam (1 dolar 300 starih dinarjev, 100 lir 48 starih dinarjev itd.). Ta tečaj je bil seveda za uživalce jugoslovanskih pokojnin in drugih dajatev v tujini še kar ugoden.

Z uzakonitvijo novega tečaja jugoslovanskega dinarja nasproti tujim valutam z dnem 1. julija 1965 (novi turistični tečaj: 1 dolar 1000 starih dinarjev) oziroma s 26. julijem 1965 (novi uradni tečaj: 1 dolar = 1250 starih dinarjev) pa so bili uživalci jugoslovanskih pokojnin in drugih dajatev socialnega zavarovanja, živeči v tujini, občutno oškodovani, saj so se jim njihove dajatve od novega tečaja dinarja naprej zmanjšale kar za tri četrtine. V tem, ko so se jim obračunavale njihove dajatve pri izplačilu v tujino tako, da so za vsakih 300 starih jugoslovanskih dinarjev dobili en ameriški dolar, se jim morajo spričo nove paritete dinarja obračunavati od 1. julija 1965 tako, da dobijo en dolar komaj za 1000 starih dinarjev, oziroma od 27. julija 1965 tako, da dobijo en dolar komaj za 1250 starih dinarjev. Na ta način je prišlo do tega, da so se pokojninske in druge dajatve, ki jih prejemajo jugoslovanski upokojenci v tujino, zmanjšale približno za štirikrat nasproti znesku, ki so ga prejeli v tuji valuti pred novim tečajem dinarja, čeprav so ti zneski v dinarski valuti ostali enaki. Ker jugoslovanski zvezni zavod za socialno zavarovanje v Beogradu, ki izplačuje jugoslovanske pokojnine in druge dajatve socialnega zavarovanja v tujino, ni pričel takoj obračunavati teh dajatev po novem tečaju jugoslovanskega dinarja, je bil prisiljen tem uživalcem začasno celo ustaviti njihove dajatve, da je lahko na ta način poračunal preveč izplačane zneske.

Po drugi strani pa so z novim tečajem jugoslovanskega dinarja znatno pridobili uživalci pokojnin, rent in drugih dajatev, ki so jih našim zavarovancem priznali tuji nosilci socialnega zavarovanja in jih izplačujejo v Jugoslavijo. Ker je bil pred novim tečajem prejšnji tečaj dinarja nasproti konvertibilnim valutam nerealen, se je priznavala uživalcem tujih dajatev, ki živijo v Jugoslaviji, k njihovim dajatvam v jugoslovanskih dinarjih 150 % premija. Tako so npr. uživalci francoskih pokojnin, živeči v Jugo-

VPRAŠANJA ODGOVORI

slaviji, prejeli do nove paritete dinarja francoske pokojnine v Jugoslavijo sicer po prejšnjem uradnem tečaju 1 NF = 60,76 starih dinarjev, k čemur pa je Jugoslavija izplačala še 150 % premijo v dinarjih, tako da so naši zavarovanci uživalci francoskih pokojnin, živeči v Jugoslaviji, prejeli dejansko za vsak frank francoske pokojnine po 151,91 starih dinarjev. Kljub temu, da je po novi pariteti jugoslovanskega dinarja (1 NF = 253,1871 starih dinarjev) odpadla prejšnja premija 150 %, so ti uživalci tujih pokojnin, ki živijo v Jugoslaviji, še vedno precej na boljšem, kot so bili poprej, saj prejema npr. uživalci francoskih pokojnin sedaj približno 100 starih jugoslovanskih dinarjev na 1 NF več francoske pokojnine ali rente.

Ker pa so prišli v izredno težaven položaj naši rojaki, ki prejema jugoslovanske pokojnine in druge dajatve socialnega zavarovanja v tujino, je jugoslovanska vlada (Zvezni izvršni svet) v zadnjem času pripravila zakonski osnutek o spremembi in dopolnitvi temeljnega zakona o pokojninskem zavarovanju, ki naj bi uredil to vprašanje. Po tem osnutku naj bi dobili jugoslovanski upokojenci, ki živijo v tujini, k jugoslovanski pokojnini (ali k jugoslovanskemu sorazmernemu delu pokojnine) poseben dodatek v tolikšni višini, da bi pokojnina, čeprav preračunana po novi pariteti dinarja, dosegla v ustrezni tuji valuti isti znesek, v katerem se je izplačevala pred novim tečajem jugoslovanskega dinarja. Osnutek predvideva ureditev izplačevanja jugoslovanskih pokojnin v tujino tudi za nazaj vse do uzakonitve nove paritete dinarja, tako da bo našim rojakom upokojencem v tujini nadoknadena tudi vsa razlika, ki so jo utrpeli na svojih pokojninskih prejemkih od julija 1965 naprej.

Dr. Lev Svetek

Dragi naročniki

Ob zaključku leta bi radi prav vsakemu posebej napisali nekaj vrstic. Radi bi odgovorili na vaša številna pisma, radi bi se vam zahvalili za redno plačevanje naročnine in za pomoč pri širjenju našega tiska. Žal pa za to nimamo dovolj časa in bi s poštnino imeli prevelike izdatke. Zato naj te vrstice veljajo vam vsem, ki redno prejimate **RODNO GRUDO** in **SLOVENSKI IZSELJENSKI KOLEDAR**, vsem, ki nam pišete, pošiljate naročnine in naslove novih naročnikov.

Vsem iskrena hvala!

Posebej pa se zahvaljujemo našim zastopnikom, ki že vrsto let skrbijo za to, da bi naši publikaciji spoznalo in naročilo čim več Slovencev v tujini. Večina naših zastopnikov je starejših, zato je njihova požrtvovalnost še dragocenejša, saj neumorno zbiranje naročnin zahteva dokaj truda in časa. Ob tej priložnosti vabimo mlajše naročnike, da sledijo vzoru dosedanjih zastopnikov v prid širjenju slovenske besede zunaj rojstne domovine.

Tiste naročnike, ki niso na tekočem s plačevanjem, vljudno prosimo, da ob novem letu poravnajo zaostalo naročnino, oziroma obnovijo naročnino za naprej. Naročnike v ZDA in Kanadi bomo obvestili, do kdaj imajo poravnano naročnino s februarso številko **RODNE CRUDE**. Ob naslovu jim bomo z rdečim pripisali datum, ki bo povedal do kdaj je bila poravnana naročnina tistega dne, ko smo revijo odposlali.

O višini naročnine **RODNE GRUDE** in **SLOVENSKEGA IZSELJENSKEGA KOLEDARJA 1967** za posamezne države ste bili obveščeni z naročilnicami in ceniki, ki smo jih priložili oktobrski številki 1966.

Če imate kakšna vprašanja ali želje v zvezi z našo revijo in koledarjem, pišite nam, odgovorili vam bomo in upoštevali vaše dobronamerne želje.

Vsem naročnikom pristrčen pozdrav in najlepše želje za srečo in zdravje v letu 1967! **RODNO GRUDA** in **KOLENDAR** pa naj vam prineseta delček veselja in košček rodne zemlje!

Uprava

Kako je z bolniškim zavarovanjem?

V Franciji sem dosegel pokojnino, ki znaša 18,600 NF na tri mesece. Ker se nameravam preseliti za stalno v Jugoslavijo, me zanima, koliko bi tam dobival v dinarjih in ali bi lahko dobival nekaj v francoskih frankih. Dalje bi rad vedel, če bom v Jugoslaviji dobival tudi premog, ki mi kot upokojencu v Franciji pripada. In kako je z bolniškim zavarovanjem, če zbolim v Jugoslaviji?

L. V., Ste Florine, Francija

V Jugoslaviji boste prejeli francosko pokojnino preračunano po uradnem tečaju (1 Nf — 253,19 S din) v dinarski valuti. Narodna banka vam bo na željo del pokojnine, tj. 30 %, nalagala na vaš devizni račun, ki se obrestuje, ostalo pa vam izplačevala v gotovini, v dinarjih. Z devizno vlogo boste lahko razpolagali tako, da boste dali banki nalog za nakazilo oz. poravnavo računov v tuji valuti bodisi v inozemstvu ali pa domačim podjetjem, ki prodajajo blago za devizna sredstva. Kadar boste potovali v inozemstvo, vam bo Narodna banka izplačala tudi na roke primerno vsoto v tuji valuti, ki jo boste potrebovali med bivanjem v tujini, ali pa vam bo znesek nakazala na naslov v inozemstvu.

Po francosko-jugoslovanski socialni konvenciji vam premog, če se preselite v Jugoslavijo, ne pripada, ker Francija tega v konvenciji ni priznala (medtem ko belgijski upokojenci dobivajo premog tudi v Jugoslaviji).

Po omenjeni konvenciji francoski upokojenci v Jugoslaviji nimajo pravice do povrnitve stroškov zdravljenja. Zato vam svetujemo, da se pri komunalnem zavodu občine, v kateri se boste nastanili, zavarujete za primer bolezni. Mesečni prispevek znaša 45 novih dinarjev.

Nikoli preveč o pokojninah

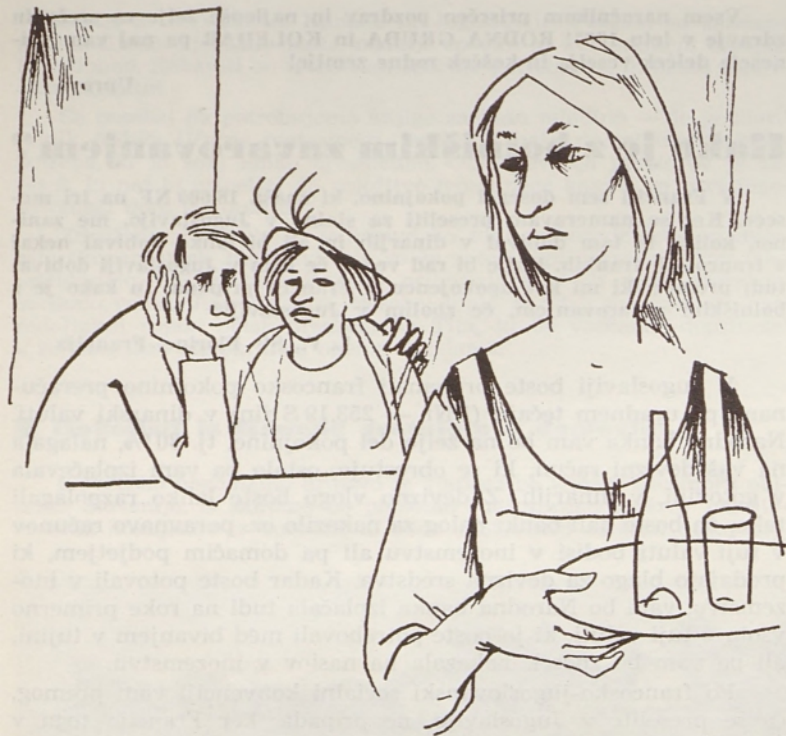
Letos z možem nimava sreče, oba sva bolna in leživa vsak v svoji bolnišnici. Skrbi me, ker sva trenutno oba brez zaslužka. V Jugoslaviji sem bila zaposlena preko 20 let, medtem ko v Franciji nisem dobila primerne dela in sem le možu gospodinjala. Ali mi lahko odgovorite na to, če imam pravico do pokojnine za tista leta, ko sem delala v Tovarni nogavic v Polzeli; saj sem bila vedno ena med prvimi delavkami.

M. B., La Cadiere, Francija

Glede vaših let, ko ste bili zaposleni v Jugoslaviji, vam lahko zagotovimo, da niso izgubljena. Seveda pa še ne izpolnjujete pogojev za izplačevanje pokojnine, ker je sedaj pri nas za ženske predpisana delovna doba 35 let in 55 let starosti. Žena, ki do 55. leta starosti nima polnih 35 let zaposlitve, mora delati še tako dolgo, da izpolni 60 let, potem pa se ji odmeri pokojnina z ozirom na delovno dobo. Če se v Franciji ne boste zaposlili in se tudi v Jugoslavijo ne boste več vrnili, potem boste po izpolnitvi 60. letu starosti poslali Republiškem zavodu za socialno zavarovanje SRS v Ljubljani predlog za odmero pokojnine, ki pa bo moral biti dokumentiran z dokazi o vaših zaposlitvah v Jugoslaviji. Po socialni konvenciji, sklenjeni med Jugoslavijo in Francijo, vam bo naš zavod nakazal jugoslovansko pokojnino, preračunano v FF, na vaš naslov v Franciji.

Miško Kranjec
Marjanca

Odlomek iz knjige *Ukradena ljubezen*

Ilustriral France Anžel

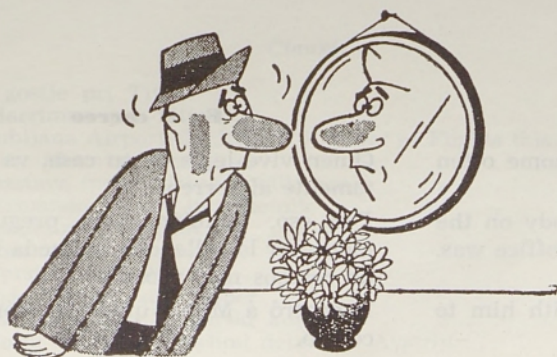
To je bilo že kasno pozimi, zima sama pa se je začejala za Marjanco z bolečinami in razočaranji — cel mesec ni bilo Jošta od nikoder, prihajali pa so njeni redni gostje, od gozdarja Fabianija in lovskega čuvaja Maksa ob ponedeljkih, mimo Blaža Oblaka, Janeza Plantariča, Toneja Perka, Rudija Muleja, Slavka Škrlja do svetnika Rakovca z njegovo Milko, ki je bila potrebna čistega zraka, in do Šinkovčevega Petka. Le da si zdaj Marjanca že drzne reči, kakor se komu zasveti v očeh — »ne boste danes grdi?« Ko da že natanko ve, kdaj prihaja nad človeka čas njegove pozabe, kdaj lahko človek postane grd. »Rajši mi kaj pripovedujte.« — »O čem, Marjanca?« Človek se predaja, ko se na tej svoji poti vendarle spomni, da bi morebiti le bilo prav, če ne bi bil grd. Ker človek noče biti namenoma grd, ni rojen za grdo, le kdaj pa kdaj ga kaj zavede na tako pot. — »O ljubezni, o svoji ljubezni... tisti v hribih.« Marjanci se zdaj že dozdeva, da nekaj samo po sebi neizbežnega, da ima vsakdo »nekje v hribih« svojo bodi še živo bodi že pokopano ljubezen, ki mora kdaj pa kdaj stopiti do nje, posanjariti o njej, če je še živa, in zamisliti se na njenem grobu, če je že mrtva. — »O ljubezni, Marjanca... v hribih pokopani... le kaj vse si ti izmisliš. Le zakaj si tako radovedna?«

Marjanca ni radovedna, le beži pred nečem. Cel mesec se je mučila z bolečinami za Joštom, ki ga ni bilo od nikoder. Že jo je imelo, da bi ga poiskala v dolini. Dvakrat v tem času je bila z vozom spodaj, peljala sta se s stricem, kupila si je zimsko suknjo, kupila nekaj obleke, nakupila raznih stvari za stričev dom. Lahko bi rekla stricu, zagotovo bi jo pustil tudi popoldne, če ga dopoldne ne bi našla. Pa se je premagala.

Potem ga je v nedeljo popoldne srečala — obsedel je za mizo v gostinski sobi, med ljudmi. Ni bil sam. Zavrtelo se ji je v glavi, imela je srečo, da ji ni vse, kar je nosila, padlo iz rok. Ne zaradi dekleta, ki ga sprva sploh ni videla. Dekle se je potem vsiljevalo v njeno zavest ne le kot nezavrnjiva resničnost, pač pa tudi kot njegova namernost. Ker kaj drugega naj bi bilo, ko da se je hotel maščevati, pokazati se ji? In maščeval se je, morala je nekaj krat mimo njune mize, preden se je zmogla, da je že pomirjena obstala pred njima s svojim vsakdanjim: »Želita, prosim?« — »Da si le opazila tudi naju?« je rekel Jošt, in kar vedela je, da je prišel, da jo bo bičal. Za čas je obvisela s pogledom na njem, ga nato prenesla na dekle ob njem. — »Želita, prosim?« — »Jedla bi,« se je zvila dekle: »Jedilni listek naj prinese.«

O jedilnem listku je rekla Joštu, Marjanca je naposled vendarle opazila, da punca žveči gumo, kar naprej gloda, melje, ko Liska v hlevu. Ko ji je prišlo to v zavest, se ji je vrnilo nekaj prejšnje samozavesti in trdnosti. Ker če jo je Jošt zamenjal s to žvečivko gumija, ki v gorski vaški gostilni zahteva jedilni list — potlej naj mu le bo. »Za danes ga nismo delali, jedilni listek mislim — ko prideta prihodnjič, pa ga napravim.« »Pomisli, Jošt,« je med mletjem s čeljustmi dejala punca, »nimajo jedilnega lista.« »Kaj hočemo,« se je zamrgodil Jošt, ker mu je vendarle postalo neprijetno. Nakar se je Marjanca zavedla vsega, bilo je, ko da je le prišla do sape, pa je vprašala čisto nedolžno: »Ali zna punca tudi brati? Sem rajtala, da zna samo žvečiti.« Presenetila je Jošta. Ne, bolj ga že ne bi mogla na noben način. Saj je Jošt prišel z dekletom, da bi zbičal Marjanco za ponižanje in za njeno prevaro, o čemer je bil še zdaj prepričan. — Ne da bi se zmenila za njegovo osuplost in za njeno jezo, je začela naštevati: »Je še nekaj juhe, pečenka, krompir in solata, klobase, domače. In bobe sem napravila.« Vse je Marjanca pripravila že dopoldne, prav od ranega jutra je delala in Roka je znova spomnila na ranjko mater Rozalko, s kolikšno skrbjo je pripravljala za svoje goste ob nedeljskih popoldnevih, zlasti če je kazalo na lepo vreme. — »Kaj pa je to — bobi?« je vprašala punca s preproščino, da bi Jošt najraje planil nadnjo, pa ga je prehitela Marjanca: »Se jih dá tudi žvečiti.« Obvisela je s pogledom na njem, ki ga je tako blazno rada imela in ki je njeno srce še zdaj jokalo za njim, pa se je premagala in rekla mirno: »Ko se za kaj odločita, me pokličita.« Ročno se je obrnila, še preden je kateri zmozel besedo.

Kakor se ji je trgalo srce, ko jima je postregla, se ni več zmenila zanju, poslušala le s hladnim »prosim«, če sta še kaj naročala. Jošta je očitno grizlo, surovo je vprašal: »Koga si si za nocoj odločila?« In da bi jo še bolj udaril pred tujo žensko, je dejal dekletu, ki je še vedno žvečila gumi: »Veš — udarjena je na starce. Vsak večer si izbere drugega.« Marjanca je gledala nekaj časa Jošta, še je zakričalo v njeni duši, še je zapeklo preboleče v srcu: »Da te ni sram, Jošt! Da te le ni sram! — Kaj sem ti pa napravila? In kaj sem ti na dolgu? Prišel si, sam veš — po kaj. Zdaj pa — tako si grd, in kar ostani. Me nič ne moti — bom že živela, ti nisem nič na dolgu.« Tudi tokrat se je kar obrnila in odšla. Za slovo ji je vrgel drobiž po mizi za napitnino. Vzela je le za hrano in pijačo, drugo odrinila proti njemu. — »Ti je očitno premalo?« — »Od tebe mi je sleherni dinar preveč.« —

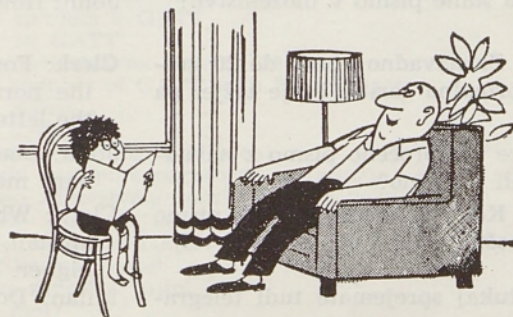
Cudno, samo belo vino sem pil, pa imam rdeč nos?

Prekleti falotje, zakaj sadijo kostonje tako skupaj, da človek ne more mimo, hk!

Je že res, da umreš, če piješ ali ne, ampak grozno je, da ne piješ, ko umreš!

Nekoč je živel krčmar in ko se je postaral, je prišla ponj botra Smrt. Zvit krčmar pa jo je zvalil v kleti v velikanski sod in jo zaprl.
Oče: — Saprabolt, kakšna krasna smrt je bila to, sinko.

● vinu in vinskih brateh

VINSKO TRTO je odkril očak Noe, ko so se mu v želodcu od same vode žabe zaredile. Ker je trta simbol vinske onemoglosti, ima vitice, da se lahko oprijemlje. Privlačna ni, dokler je devica, ampak šele, ko rodi. V naši deželici so najbolj rodovitne trte okoli Gadove peči na Dolenjskem in Tomaja na Primorskem, kjer da vsaka po nekaj vagonov cvička, oziroma kraškega terana na leto.

LITER so odkrili gostilničarji. Je pa prevelik, zato ga natočijo pod črto. Kdor ljubi liter, je literat, iz več litrov pa nastane literatura. Če stoji na mizi liter, vidiš pa dva, je to štefan, ki se v začetku piše z veliko. Če pride skupaj več junakov, litre kar podirajo: po osem, deset, pa tudi po dvajset. Tisti, ki ne znajo šteti, naročajo v gostilni liter, pa še en liter, pa še en liter, pa

še... kar potem šteje gostilničar, ki pa se rad zmoti. Zaveden Slovenec misli na liter celo v zadnji uri in milo prosi, kakor poje pesem: Dajte me v črni grob, liter pa gor na grob!

GOSTILNA je kraj, kjer bog roko ven moli, zato je ni težko odkriti. V gostilno priti je torej lahko, iz nje pa včasih zelo težko, zato nekaterim gostom po polnoči gostilničarji pri tem kar se da vljudno pomagajo. Osnovna sredstva gostilne so birt, natakarica, čist zrak, ubrano petje, ples in pretep. Gostilne raznih kategorij skrbe, da so gostje siti, če že ne vina in jedače, pa vsaj postrežbe. Povprečen Slovenec prebije v gostilni tretjino prostega časa, dve tretjini pa porabi za to, da ženo prepriča, da ni bil tam.

Po »Pavlihi«

Na pošti

At the Post office

En el correo

Kdor živi daleč od doma, gre večkrat na pošto.

Zato je tudi John vsakogar na ulici spraševal, kje je najbližji poštni urad.

Srečal je Milana, ki je šel z njim na pošto.

John: Priporočeno pismo želim poslati v Ameriko.

Milan: Jaz pa moram poslati telegram očetu.

John (pri okencu): Prosim, ali tukaj sprejemate priporočena pisma?

Uslužbenka: Da, ali želite tudi znamko?

John: Koliko stane pismo v inozemstvo?

Uslužbenka: Za navadno pismo do 20 gramov je normalna tarifa, če je težje, pa doplačate.

John: Ali gre priporočeno pismo z navadno pošto ali z zračno?

Uslužbenka: Kdor hoče, lahko pošlje pismo z zračno pošto, za kar pa je tarifa višja.

Milan: Ali tukaj sprejemate tudi telegrame?

Uslužbenka: Ne. Telegram oddajte pri sošednjem okencu.

Preden so zapustili pošto, je Milan vrgel pisemce v poštni nabiralnik.

John: Komu si pisal?

Milan: Tega nikomur ne povem. To je moja skrivnost.

John: Ničesar nisem rekel. Tudi jaz o nekaterih stvareh z nikomer ne govorim.

The one who lives far from home often goes to the post office.

Therefore John asked everybody on the street where the nearest post office was.

He meet Milan, who went with him to the post office.

John: I want to send a registered letter to USA.

Milan: And I must send a telegram to my father.

John (at the counter): Please, do you take registered letters here?

Clerk: Yes. Do you want a stamp too?

John: How much does a letter abroad cost?

Clerk: For an ordinary letter up to 20 gr the normal rate, but you pay extra if the letter is heavier.

John: Does a registered letter go by ordinary mail or by airmail?

Clerk: Who wants can send the letter by airmail, for which the rate (postage) is higher.

Milan: Do you take here telegrams, too?

Clerk: No. You hand the form for a telegram in at the next counter.

Before they left the post office, Milan put a small letter in the mailbox.

John: Who did you write to?

Milan: I won't tell that to anybody. It is my secret.

John: I didn't say anything. I don't speak about some things to anybody either.

Quien vive lejos de su casa, va frecuentemente al correo.

Por eso, también Juan preguntaba a todos por la calle, dónde queda la oficina de correos más próxima.

Encontró a Milan, quien le acompañó al correo.

John: Quiero enviar una carta certificada en USA.

Milan: También yo debo enviar un telegrama a mi padre.

John (frente a la ventanilla): Dígame, ¿se reciben aquí las cartas certificadas?

Empleada: Sí señor. ¿Desea también una estampilla?

John: ¿Cuánto cuesta una carta al extranjero?

Empleada: Una carta corriente (que pese) hasta los 20 gramos, tiene la tarifa normal; si tiene más peso, se paga el extra.

John: ¿Cómo va la carta certificada, con el correo corriente o con el aéreo?

Empleada: Los que desean enviar la carta con el correo aéreo, pueden hacerlo; pero en este caso la tarifa es mayor.

Milan: ¿También se reciben aquí los telegramas?

Empleada: No. Entregue el telegrama en la ventanilla vecina.

Antes de salir de la oficina de correo Milan depositó una cartita en el buzón postal.

John: ¿A quién escribiste?

Milan: Esto no lo digo a nadie. Es mi secreto.

John: No dije nada. Tampoco yo hablo de algunas cosas con nadie.

Sklanjatev oziralnih zaimkov:
kdor, karInflection of Relative Pronouns:
Who, whichDeclinación de los pronombres relativos:
quien, (quienes), que

Kdor, kogar, komur, kogar, pri komer, s komer
Kar, česar, čemur, kar, pri čemer, s čimer
Kakor »kdor« in »kar« sklanjamo tudi nedoločne zaimke: **vsakdo**, **nihče**, **nič**.

Vsakdo, vsakogar, vsakomur, vsakogar, pri vsakomer, z vsakomer

Nihče, nikogar, nikomur, nikogar, pri nikomer, z nikomer

Nič, ničesar, ničemur, nič, pri ničemer, z ničemer

The Indefinite Pronouns: **everybody**, **nobody**, **nothing** are inflected like »who« and »which«.

Según el modelo »quien« y »que« se declinan los siguientes pronombres indefinidos: **cualquiera**, **nadie**, **nada**

ZALOŽBA MLADINSKA KNJIGA V LJUBLJANI
je pravkar izdala novo slovensko gramofonsko ploščo

Božične pesmi

Poje jih vsem dobro znani
SLOVENSKI OKTET

Vsebina plošče :

SVETA NOČ, J. Gruber
GLEJ, ZVEZDICE BOŽJE
prireديل Matija Tomc

ADESTE FIDELES
John Reading

O MAGNUM MISTERIUM
Iacobus Gallus-Petelin

RAJSKE STRUNE ZADONITE
Valerij Stolcer

RADUJ, ČLOVEK MOJ
prireديل Matija Tomc

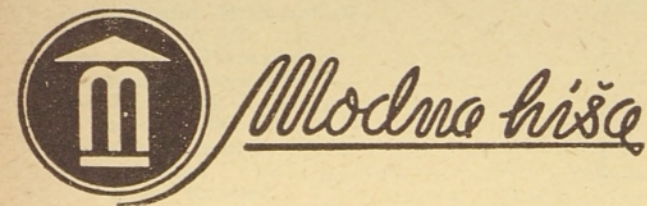
KAJ SE VAM ZDI
prireديل Matija Tomc

Slovenski rojaki po svetu!
Kupite si to ploščo, ki vam bo obujala
spomine na mladost, na slovensko domačijo,
na toplo vzdušje božičnega praznovanja
v domovini! Pišite svojim sorodnikom,
prijateljem in znancem v domovini, naj
vam takoj oskrbijo in pošljejo ploščo
z božičnimi pesmimi! Plošča je v prodaji
v vseh knjigarnah Slovenije, naročite pa jo
lahko tudi neposredno pri prodajnem
oddelku založbe
Mladinska knjiga, Titova 3, Ljubljana

Tekstil in konfekcija
za dom, delo
ali potovanje

Prodajni servis

LJUBLJANA-MARIBOR

Pri plačilu v devizah
uživata popust

autotehna

ZAGREB — JUGOSLAVIJA

Martićeva 51

HITRO — UDOBNO

Ko pridete na obisk v Jugoslavijo,
potujte s komfortnimi avtomobili,
ki vam jih nudi servis

RENT A CAR

Predstavništva:

ZAGREB, Ulica Braće Oreški 5, tel. 573 133

BEOGRAD, Obiličev venac 5, tel. 629 423

OPATIJA, Garaža Evrope, tel. 71 666

SPLIT, Hotel »Marijan«, tel. 42 976

DUBROVNIK, Lazaret Ploče 6/6, tel. 26 48

LJUBLJANA, Resljeva 20, tel. 33 913

JACHTING ZA KRIŽARJENJE PO MORJU!

SATURNUS

Ljubljana

- kovinsko predelovalna industrija
- embalaža
- avto oprema

izdeluje:

raznvrstno pločevinasto embalažo
za prehrambeno, kemično in farmacevtsko
industrijo iz črne, bele in alu-pločevine

Predmete široke potrošnje:
kuhinjske škatle, pladnje in razpršilce

Dele za avtomobile in kolesa:
žaromete vseh vrst in svetilke

Elektrotoplotne aparate:
kuhalnike, peči in kaloriferje

Litografirane plošče in eloksirane napisne
ploščice

Vedno in ob vsaki priložnosti
postrezite svoje goste s skodelico kave

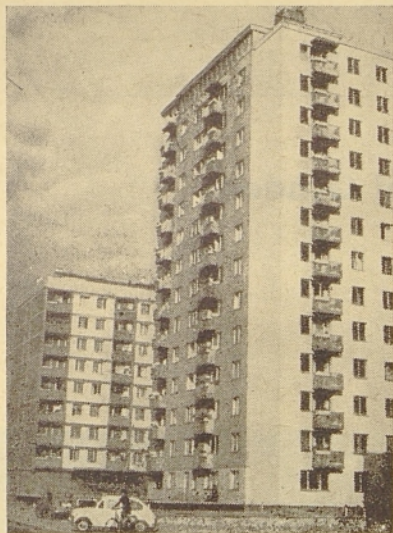
mercator

VSE VRSTE
 NAJSODOBNEJŠIH KOMFORTNIH STANOVANJ
 GARAŽE
 PARCELE ZA GRADNJO
 VSE TO VAM NUDI
 PO
 KONKURENČNIH CENAH

»SG STANDARD«
 LJUBLJANA
 CELOVŠKA C. 87
 JUGOSLAVIJA

PIŠITE NAM,
 NA VAŠO ŽELJO
 VAM POŠLJEMO
 PROSPEKTE IN CENIK

Elektro Celje

POSLOVNA ENOTA
 SLOVENJ GRADEC

*lepo pozdravlja vse slovenske
 rojake po svetu
 in jim želi*

SREČNO NOVO LETO 1967!

Želite podariti vašim sorodnikom
 v Jugoslaviji

PRALNI STROJ?

Potem samo

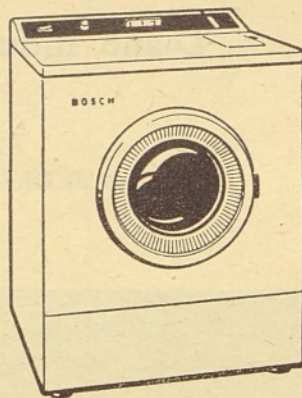
BOSCH

Devizno plačilo za Deutsche Bank A. G. —
 Filiale Stuttgart

v korist firme

ROBERT BOSCH GmbH, STUTTGART

Cene in ponudbe izvolite zahtevati pri:

avtotehna

Ljubljana
 Titova 25

Zagreb
 Petrinjska 51

Beograd
 Galsworthyeva 23

Pomurska kreditna banka

Murska Sobota

s svojimi ekspoziturami v

LENDAVI, LJUTOMERU

in

GORNJI RADGONI

- sprejema hranilne vloge in jih obrestuje po 5 do 7% letno,
- vodi osebne devizne račune naših državljanov in opravlja vse posle po teh računih ter vse druge menjalne posle,
- zbira prosta — namenska sredstva delovnih organizacij ter občanov za gradnjo in nakup stanovanj,
- opravlja posle kreditiranja delovnih organizacij in občanov.

Skupščina občine Slovenj Gradec

Pozdravljamo naše rojake po svetu in jim želimo srečno 1967. leto! Če boste obiskali rojstno domovino, pridite tudi v naše kraje z lepimi izletniškimi točkami, s prekrasnimi gozdovi in vabljivimi planinami Uršljo goro, Pohorjem in drugimi

Lesno industrijsko podjetje Slovenj Gradec

ŽELI
SLOVENCEM
PO VSEH
KONTINENTIH SVETA
SREČNO 1967. LETO
IN JIH
LEPO POZDRAVLJA!

Kmetijska zadruga Slovenj Gradec

s svojimi obrati:

posestvi
strojni park
kmetijski obrat
in obrat mesarije

kupuje in prodaja vse kmetijske pridelke,

oskrbuje potrošnike z reprodukcijskim materialom

in opravlja strojne usluge

Kmetijska zadruga Dravograd

Lepe pozdrave vsem našim rojakom v tujini, z najboljšimi željami za sreče in uspehov polno novo leto 1967!

Hotel Košenjak Dravograd

Dragi rojaki!

Ko boste prišli na obisk v rodno domovino, ne pozabite obiskati našega bifeja na obmejnem prehodu Vič pri Dravogradu in hotel KOŠENJAK pri železniški postaji Dravograd

Postregli vas bomo dobro in poceni!

**MNOGO SREČE
V NOVEM LETU
1967**

vam želi

**SLOVENSKA
IZSELJENSKA MATICA**

Trans turist

združeno
turistično - prometno - gostinsko podjetje

ODDELEK ZA TURIZEM

Ljubljana, Titova cesta 48
telefon hišna centrala 313 366
telex: adria avio 31268 Ljubljana
s turističnimi poslovalnicami v: Ljubljani,
Škofji Loki, Radovljici, Bohinju, na Bledu
in v Domžalah ter Piranu

nudi rojakom

- vse vrste prevozov z najmodernejšimi avtobusi po domovini in v inozemstvo,
- posebne izlete TRANSTOURS po domovini in v inozemstvo,
- rezervacije hotelskih uslug v lastnih hotelih v Bohinju in v Piranu, kakor tudi v vseh ostalih hotelih širom domovine,
- menjavo tujih plačilnih sredstev,
- prevoze z nihalko na Vogel, prevoze s sedežnicami in vlečnicami na Voglu,
- zimsko športno rekreacijo,
- rent-a-car v Ljubljani in v ostalih poslovalnicah,
- organizira skupaj s SLOVENSKO IZSELJENSKO MATICO in z AUGUST KOLLANDER TRAVEL BUREAU, Inc. 6419 St. Clair Ave, Cleveland vsakoletne izlete za rojake po domovini

Vse to
vam omogoči turistična agencija
T R A N S T U R I S T
ki s tem pozdravlja vse rojake,
bralce Rodne grude
in jim želi srečno novo leto
ter jim kliče:
»Na svidenje tudi v letu 1967!«

Želite ponovno obiskati vašo staro domovino, ki vas bo pristrčno sprejela s petjem in šopki nageljčkov — želite z nekajdnevним izletom po Sloveniji videti vaše stare kraje, kjer ste preživeli svojo mladost — želite za kratek čas počivati ob Bohinjskem jezeru in občudovati lepoto očaka Triglava — želite vašim otrokom pokazati svojo domovino?